

توروالی قصہ

ادارہ برائے تعلیم و ترقی بحرین، سوات

کتاب سی نام: توروالی قصہ

زبان: توروالی

مصنّفین: زبیرتوروالی، نورخان، آفتاب احمد

اشاعت: 2012ء

تعداد: 60

کاپی رائیٹ: ادارہ برائے تعلیم و ترقی، بحرین سوات

Website: www.ibtswat.org

E-mail: ibtswat@gmail.com

قیمت: 200 روپے

ادارہ برائے تعلیم و ترقی بحرین، سوات

زویب سی باپ کراچی می آشو۔ سے ہرماہ می تھائے خرچا سی کیا پیس پیوڈود۔
 زویب سی باپ اکثر خلگے ما پیس پیوڈود۔ سے ہرماہ سی آخر می المعصوم سی
 آدہ ئے یوڈود۔ سے تھید معلوم کوڈود یرا یام وطن گے دا نہ بیدو؟ بھی سے تُو
 آشنا خلگے ما تھأ پیس تُو شیر کے پیوڈود۔ اے پیرا تِسی اے رشتہ دار کراچی ما
 اوخوڈود۔ بھی سے دھاگ دی بیسار ہو۔ میل شیرے پیسا سی ضرورت اُشی۔
 زویب سی یئی تیسکے ٹیلی فون کی دا سے بندو پیس پیو سی کیا یام ماش میلاؤ
 نہ ہوڈوا۔ تُو کینس ما قرضا۔ ما پیس ڈاکخانہ دے پینینا۔ تھئے دھاگ دیئے بعد
 اونینا۔ زویب سی یئی تُو گھانڈی ما زر شالمیا سی قرضاد۔ تی تھین آر او چینی او
 ڈالڈا گھین آن زویب کے پیزار ہم گھین۔ یئی زویب کے کیڈا کو چھی بوپ سی
 پیس اوئیو تھئے وردی بھی تھلا گھینیا۔

زویب بازار می آشودا ڈاکخانہ والا آپ۔ سے تیسکے کڈا چھی بوپ کراچی ما
 پیس پیوئی دیا۔ یدے فارم زید دستخط کوا آن تُو پیس نیا۔ زویب خوشالی دے
 ڈاکخانا ئے گا۔ تی فارم زید دستخط کی۔ ڈاکخانہ والا تیسکے پائس زر شالمیا
 سی دید۔ تی تھأ شیر کے نی۔ تِسی یئی ٹولے ما موش گھانڈی سی قرضہ دید۔ آن
 دال پیزی تُو خرچا کی۔

سوال

1. خلگ پیس کئی پیدی؟
2. خلگ میلا بہار کے میزدی ئے کئی بیدی؟
3. خلگ کھیدا کھیدا پیس پیدی؟

ہامو پیس پھرؤ غورا نہ ہودو

ہفتہ: 1

اے ماش سی چا لو آشی۔ سے تھائے ہر جھیم می قصہ کوڈود۔ اے دی تی قصہ کی۔ کوکو غریب اے ماش آشوا۔ بھی تی پیس گھڑتے سے مالدا ہوا۔ جواد بندو خلگ پیس کھیدا آندیا؟ تھائے لوآ سی باپ تھائے کندا ما تھو ژادا خلگا سی کاشکے نئینا۔ ژادا تی تھائے آمن سیت بازار کے نی۔ تی تھائے دوکان دار پیشاد۔ سے دکان دار مینگورا ما سودا اوگھیل دے خلگا ئے بوکھو بیگنودود آں پیس گھڑودود۔ اے ماش گھومو بیگندے پیس گھڑودود۔ دوئی ماش سی ہوٹل آشو۔ بازار می یام دوئی سی دکان ہم آشی۔ یامی ریڑھیا زید سبزی بیگندے پیس گھڑودود۔ بھی تی ماش تھو لو آڈا ئے نی۔ تھید ڈرائیور او کلنڈر مینگورا سی چیکا نہیگالودود۔ سے ئی سورلی ما کرایہ گھیندے پیس گھڑودود۔ بھی اے پوت می خلگ بلڈنگ سوودود۔ تیسی ٹھیکدار مزدو شیادے کام کوڈود۔ مستری کور دیدے پیس گھڑودود۔ یام خلگ سرکاری نوکری کیدے تنخواہ گھیندی۔

بھی سے بینک گے گئی دا تھید منیجر او کیشر نوکری کیدے پیس گھڑودود۔ بھی اے اسکول می استاد آشی۔ سے ہم تنخواہ گھیندے پیس گھڑودود۔ تی ماش تھو لو شیر کے آئی۔ آن تھائے کندا لوآنا تھوئے ڈیڑا ڈونے می ہر ماش کہاں نہ کہاں محنت کیدے پیس گھڑو۔ آن بھی تھائے پیسے دے تھو لوآ زید تعلیم کوا دیا۔ تھائے کوپو او پیزار گھیندیا۔ آن آمنگے شیرائے خرچہ کودیا۔ آن بھی دال پیس جمع کیدے تھائے پیسے دے کاروبار کودیا۔ آن بھی مالدا ہودیا۔ مے قصہ بھیشتے تے ماش سی جدگ بندی مھوئے تعلیم کی او بھی محنت کیدے آمن گے کام سوانینا آن مھوئے بھی پیس گھڑنیا۔

سوال

1. خلگ کاکا کم کیدے پیس گھڑدی؟
2. خلگ تعلیم کی کودی؟
3. چیر پیس کامی کم می گھڑا بیدی؟

کرکٹ سی نٹرو می ڈو ٹیم ہودی۔ ہر ٹیم می آگاش کھلاڑی ہودی۔ ہر ٹیم سی اے گھن ہودو۔ تے گھن گے کیپٹن بندی۔ نٹرو سی شروع ہو ما موش دھوئس ٹیم تیل تھلیدی۔ اے تیل گے ٹاس بندی۔ کامے ٹیمے ٹاس گھڑو او سے اول بیٹنگ کودو۔ بیٹنگ رن سوو گے بندی۔ اسی کیا ٹیم ما ڈو کھلاڑی نخودی۔ بھی تے دئی ٹیم سی اے کھلاڑی بال کودو۔ تیس کے بالر بندی۔ کامے کھلاڑی یا بیٹنگ کودودا تیس کے بیٹسمین بندی۔ بالر بیٹسمین گے بال کودو آن سے بیٹ تے شاٹ دیدو۔ گیند کو بیٹسمین سی پاش کے وکٹ سی گھڑی او بیٹسمین آوٹ ہودو۔ کامے پوت می ہے ڈو ٹیم نرڈیدا تیس کے کرکٹ سی گرونڈ بندی۔ گرونڈ سی چاپیرا سیم (باونڈری) ہودی۔ کو بیٹسمین بال بیٹ تے شاٹ شیادے مے باونڈری ما بہار کی او چھکا ہوئی۔ چھکا شو رنا سی ہوئی۔ کو گیند دھیرینے دے بیش تے اے باونڈری ما بہار ہی او چوکا حساب ہوئی۔ چوکا می چورن ہودی۔ ہر بالر شو بال کودو۔ شو بالائے اوور بندی۔ بیٹنگ والا ٹیم ما صرف ڈو ڈو کھلاڑی نرڈی خو بالنگ والا ٹیم سی ٹول آگاش کھلاڑی گرونڈ می خور ہودی۔ وکٹ ما پیاش کے اے کھلاڑی ایڑی ہودو۔ اس کے وکٹ کیپر بندی۔ کرکٹ چیر مزیدار نٹرو تھو۔ ہر کام ایس شوق تے نرڈو۔

سوال

1. کرکٹ سی ٹیم می کھدیک کھلاڑی ہودی؟
2. چوکا کا ہودو؟
3. بالر کئل کودو؟

کرکٹ دُنئی می چیر گن خَلگ خوشادی. مہون وطن پاکستان می ہُم خَلگ ایس شوق ترے نژدی. دُنئی می کرکٹ سی چیر ٹیم تھی. کرکٹ سی میچ دُو قسیمے ہودی. ایک کے وَن ڈے بندی آن دئی گے ٹسٹ بندی. وَن ڈے میچ چیر مزیدار ہودی. ای می ٹول دش او دُوبیش اوورے ہودی. اوّل می دُو ٹیم ٹاس کودی. بھی اے ٹیم بیٹنگ شروع کودو آن دئی ٹیم فیلڈ نگ. فیلڈ نگ سی کیا ٹیم سی ٹول کھلاڑی گرونڈ گے نَخودی.

پاکستان او انڈیا می ہُم کرکٹ گن خَلگ نژدی. پاکستان او انڈیا سی ٹیم سی آندرے میچ چیر مزیدار ہودو. کامے دی ہا دُو ٹیم سی مُقابلہ ہی او ترے دی خَلگ تُو شیرا می ٹی وی ئے بھیدی. پاکستان سی خَلگ پاکستان سی کیا خوشال ہودی آن انڈیا سی خَلگ انڈیا سی کیا.

پاکستان او انڈیا ما علاوہ ہُم دال وطن سی چیر تکرّا تکرّا ٹیم تھی. آسٹریلیا سی تھو. انگلینڈ سی تھو. جُنوبی افریقہ سی تھو. ہامور وِیسٹ انڈیز او سری لنکا سی ٹیم ہُم چیر تکرّا تھی. ہا ٹول ٹیم سی آندرے ہر چو کالے بعد مُقابلہ ہوئی. اے مُقابلہ ئے ورلڈ کپ بندی.

پاکستانی ٹیمے ہُم اے ورلڈ کپ اے گونا گھڑودو.

سوال

1. پائس وطن سی نام دا؟
2. پاکستان کھیدیک گونا ورلڈ کپ گھڑودو؟
3. ورلڈ کپ کھیدیک کالے بعد ہودو؟

خزاً مٹھائی

ذیشان اے دی بازار سی مُوشکے ایڑی ہوئیل آشو. تی بُودا گن لُوڑ آشی. سے اے مدرسہ ما نیختے تے دُکان گے آئی. تہئے لُوڑے دُکان دار زید رَش سیوآد. ہر لُو شالمی او دُو شالمیا سی کہاں کہاں مٹھائی گھین. ایک پو بندوشال کاکا مہئے پاپڑ دیا. دُوئی پو بندو مہئے ٹافی دیا. دُوئی اے سیران بنی مہئے سال دیا. ذیشان تہا لُو پیشتے تُوئی پیش گا. آن ژھینگو سآد. بندو مہئے ہم پیس دیا. ذیشان سی یئی تعلیم یافتہ آشی. تی ذیشان جناد. کڈا تا ژادا پدا دَش شالمی کھئیدیا. ہے پورا تہیا آن دال پیس میلاؤ نہ ہودیا. بازار می ہر ماش پیس گھڑوئے بھیڑ تُو. آسے ہا دکاندارا سی مٹھائی ٹول گندا ہودیا. ہا مینگورا می خلگ خزادیدے سوادیا. تیدے ہے مٹھائی ہم گندا ہودیا. سے خلگ ہا مٹھائی او آئیس کریمے وا خزادانگ ہم تہلڈیا. تیدے لُوڑ نایور ہودیا. تہین سینہ خراب ہودیا. آن ڈھے ہم خراب بیدے دَس ہودیا. بھی ذیشان سی یئی بازار ما سُوجی او اوسکے او چوارے او کوپرا آئی. آن دال شیئی ہم آئی. بھی تی تُو لُوئے شیرے حلوه او دال شیئی کیک او مٹھائی پیادے دید. ذیشان او تپسی شوئے تہا کھادے چیر خوشال ہوئی. مہیرے سے فالٹو پیس نہ نیموسآد. آن تُو یئی تینگی نہ کوَسآد. بھی ذیشان تُو سآدا ئے ہم مے چھل پیشآد. سے ہم شیرے سُوجی او دال مٹھائی او کیک پیادے کھوسآد. تے چھلیدے سے ہر دی سی پیس کھو ما ہم بچ ہوئی آن سے نایور ہم نہ ہوسآد.

سوال

1. خزاً مٹھائی کھال ہودی؟
2. ذیشان سی یئی تہا ئے کا پیادے؟
3. مٹھائی کا کا شیئی ہودی؟

عدنان بیکری سی موشکے ایڑی بوئیل آسُو۔ تی بُودا بیکری سی شیشہ سی پاشکے قسماقسِم مٹھائی تھیل آسی۔ آن قسماقسِم کیک ہُم آسی۔ مٹھائیاں می لڈُو، گلاب جامن، کلچہ او رَس گُلا او دال چیر قسم سی مٹھائی آسی۔ باموڑ کیک او رَس آن دَش شالمیوال کیک ہُم آسی۔ عدنان بان بُویرا مہا مہیدیک بیلا کیک خلگ کھاکا سوادیا۔ سے اندر کرے گا۔ تی بیکری والا ما توس کی۔ بندو انکل تھو مہا کھاکا سوادیا؟ سے بندو مہو با بیکری می سوادیا۔ عدنان بندو مہے تُو بیکری پشادُو؟ بیکری والا تیس تُو بیکری ئے نو۔ عدنان بُودا گھین اے بھٹی آسی تیسی اندرے تانو سی چھلے آنگا جالدے گرم کیشی۔ آن اے ماش بیلچہ سی چھلے اے شئی زید کیگا سی ٹرے تھادے تیمی تھوڈود۔ بھی سے پاگ او تھانہگالوڈود۔ آن پھا ئے دال خلگ مٹدا سی آر کیشتے تی وا میٹھ شئی تھوڈود۔ بھی دُوئی اے ماش تی وا کھویرا سی بُورا تھلو۔ آن یام خلگی تیسی چن چن لیڑ کُوڈود۔ بھی چن چن ٹکی سوڈود۔ بھی تھانہ تریا می تھادے بھٹی سی ماش کرے اوڈود۔ تھید سے تھانہ پیوڈود۔

عدنان بُودا گھن اے کڑھائی می ڈالدا خورُوگُوڈود۔ آن اے ماش تی می لڈُو او دال مٹھائی پیوڈود۔ آن بھی تھانہ پونیا می بان کیدے بیکری ئے پیوڈود۔ بیکری والا عدنان ما توس کی۔ تا بیکری ڈیڑا؟

عدنان بندو شکریہ انکل۔ مہیرے مہے پتہ گھیڑی یرا دُوکانا می ا مٹھائی او کیک بیکری می سوا بیشتے یدیا۔ عدنان بیکری ما بیوساد تا ای ماش پونی وا دھاگ مٹھائی تھیلدے تیسکے دید۔ سے چیر خوشال ہو۔ تی تھانہ آمن گے شیر کرے نی۔

سوال

1. مٹھائی او کیک کھید پیادی؟
2. خلگ مٹھائی کا کا موقع می گھیندی؟
3. عدنان کھید سی سیل کی شی؟

بشا آشو۔ میل چیرگن پنجاوئی اُوگھادِشی۔ اے پنجاوئی او پنجاوآن گھین نہید سی کانگے فُوٹو نگھالوڈود۔ پنجاوآن پِشیل چال زید ایڑی بیشی آن پنجاوئی تِسی فُوٹو نگھالوڈود۔ میما پنجاوآن سی کھو پِشیل دے سے گھیندے گھین نہید سی ڈھانیوا گھیڑی۔ پنجاوئی چِیگأ نگھالوساد، ”بچاؤ، بچاؤ، بچاؤ میری بیوی کو بچاؤ“ چیر گن خلگ جمع ہوئی۔ آسے تے چھی یام نہ گش بھوڈود۔ میما بُودا مھون میل سی توروالی اے ماش آپ۔ تی آمن گھیندے نہیدے وا تھلو۔ گھین نہید سی چھابے تے چھی جھان موٹھائے نِشی۔ تی ماش لامو دین گا گا آن تے چھی بیشتے گاد۔ بھی تی تیس اے ہاتھ تے گاد۔ آن دُوئی ہاتھ تے لامو دین واپس آپ۔ اے پوت می اوجھال یدے تھأ دھوئس دے ڈوب کی۔ ٹول خلگ بھوئی یرأ او تھأ دھوئس دے نی۔ آسے سے ماش تکرأ لاموجن آشو۔ تی آمن اوجھال ما نہیگیل دے تے چھی ڈھارکے ائی۔ ٹول خلگے چأ دید آن تے لاموجن گے شاباشی دید۔ تی لامو جینی شی کھأو تی تے چھی مگ ما بچ کی۔ بھی تی پنجاوئی تے ماش سیت بھئی ویلی کی۔ تی تیس آمن سیت لاهور کے نو آن تیسکے چیر گن انعام ہم دید۔

سوال

1. لاموجن کام ہوڈو؟
2. لامو جنے کیئل کی شی؟
3. خلگ نہیدے وا کئی لار بیدی؟

لامو

خلگ لامو کھیدکھید دیدی؟ تھوئے پتہ چھی؟ گیریمی پیو خلگ بردی لامو دیدی. گیریمی می بحرین سی جدگ اسکولے ما یدی. گیل کھادے بھی تُو شیرے ما ایک ایک شوال گھیندے دَرال گے دیدی. تھأ شوال لھادے سے دَرال می لامو دیدی. گھن جدگ دَرال سی می لامو دیدی. یام ڈوب لامو دیدی، یام آمن چھرے وا تھیلدے دَرال سی دوئی ڈھارے دے نُخودی. بھی آمن زید صاون گادی، بھی لامو دیدے آمن پاک کودی. لُوڑ جدگ کانآ می لامو دیدی. بحرین می دأل گاما سی خلگ ہم لامو دیدی. تھین تیل کو کھار ہوئیو سے تھامی لامو دیدی. یامے گاما می کھار نہ ہوئیو سے اوسوا می لامو دیدی. پسی گاما می اوسو نہ ہوئیو سے شیرا می لامو دیدی. شیرامی غُسل خانہ بودی سے تھامی لامو دیدی.

سوال

1. خلگ لامو کئی دیدی؟
2. خلگ لامو کھید کھید دیدی؟
3. صفائی کا ہوئی؟

بجلی اُنچیک سی دُشمن چھی۔ اسی چیر فائدا تھی۔ این دے مہوئے لوش ہوڈو۔ مہون کارخانہ چلدی، شیرے فریج، ٹی وی آن پنکھا چلدی۔ آج مہو تھوئے بینی کہ بجلی کھاکا آں کا شئی ما سوا بیئی۔ بجلی چیر شئی ئے ما سوا بیئی۔ او ما، ہوا ما، سی ما آں کولا ما سوا بیئی۔ او ما بجلی مہون میل سوا بیئی۔ او اُچات پوت ما پیپ می تیز چھودی۔ ٹین گے اے توم شیل ہوڈو۔ مے تیز او سی چھرتے سے توم تیز پیشدو۔ توم سی تیز پیشدے کرنٹ پیدا ہوڈو۔ اے کرنٹ بجلی سی لُونے دے شیرائے دیدی۔ شیرامی ہے بجلی لُونے دے خور ہوئی۔ ہاموڑ بجلی ہوا دے ہم سوا بیئی۔ ہوا سی گھن اے پنکھا اُچات شیل ہوڈو۔ اے پنکھا تے پوت می شیادی کھید یا بیلائی تیز ہوئی دا۔ پنکھا سی ٹوپ می وائے دھیرین زید اے توم شیل ہوڈو۔ بیلائی اے پنکھا پیشائی۔ تپسی پیشدے ٹین گے ہے توم تیز تیز پیشدو۔ اے توم سی پیشدے کرنٹ پیدا ہوڈو۔ اے کرنٹ بھی بجلی سی لُونے دے شیر او کارخانا ئے دیدی۔

سوال

1. بجلی کا کا شئی ما سوا بیئی؟
2. او ما بجلی کھاکا سوادے؟
3. تھوئے کو اوسی جنریٹر ڈیڑتی تُو سادا ئے بنا؟

بجلی

موشیم دی مہوئے بُنو کہ بجلی کا کا شئی ما سوا بیئی۔ تے قصہ می مہوئے بُنو کہ او ما آن بیئی ما بجلی کھاکا سوا بیئی۔ آج مہوئے بنین کہ سی او کولا ما بجلی کھاکا سوا بیئی۔ تہوئے پتا چھی کہ سی کا ہوئی؟ سی دئے ہوئی۔ سی سی لوش سی چیر گن فائدا تھی۔ سی ما بجلی سوو سی کیا دھات کے اسی لوش جمع کودی۔ جمع کو سی کیا گھین گھین شیشا سی ئے مخامخ شیدادی۔ با شیشا سی ٹین وائے بیٹری تھادی۔ بے شیشا سی لوش جمع کیدے مہا بیٹری چارج کودی۔ بھی با بیٹریا ما لُونے دے کرنٹ شیرے خور کودی۔ اے کرنٹ دے بلب او بجلی سی دال شئی چلدی۔

کولا ژانگا بانگئی سی شانے کیشن ہوڈو۔ کولا دھیرین سی می ئے پا بیدو۔ کولا چیر گن ہوڈو۔ مہون وطن می کولا زیاد کوئٹہ او حیدرآباد می ہوڈو۔ کولادے بجلی سوو سی کیا کامک کارخانہ ہوڈودا اسکے تھرمل بندی۔ تھرمل می گھن گھن مشین شیل ہودی۔ سے مشین بجلی سی پیدا کو سی کیا ہودی۔ بے مشین کولا دے چلدی۔ کولا تیل او پٹرول سی مقابلہ می چیر آزان ہوڈو۔ اے وجہ دے خلگ بندی کے کولاما زیاد زیاد بجلی سوا بیئی۔ مہون وطن پاکستان می بجلی کم چھی۔ کھامو دا لوڈشیڈنگ ہوئی۔

سوال

1. کولا کھید زیاد ہوڈو؟
2. کولادے بجلی سی کارخانائے کا بندی؟
3. سی دے بجلی کھاکا سوا بیئی؟

بیری توتا

اے دی عرفان تُو سأت کے مے قصہ کوڈود۔ بندو مہون بشا سی چھٹی اشیا۔ آ اے ہفتہ سی کیا تُو مام سی شیر کے گشوا۔ تہین شیر پوران گام می چھیا۔ پوران گام می مہی ماشو ہم چھیا۔ آن مہی ماما ہم تیل بودیا۔ مہی ماشو سی اے سیران چھیا۔ آن مہی ماما سی ہم دو جدگ تھیا۔ مہو اے دی جمع بیدے تُو مامی سی مہندی می بیروتوتا نڈیا۔ عرفان سی سأت تی ما توس کی۔ مہندی کا ہوئیا؟ عرفان بندو شان سی زید گھن اے کمر بودوا۔ سے میلاڑا سی پوت بودوا۔ تی می شین تھلیل بودیا۔ آن گور می کوزوڑا می گھومو او جوا ہم تھیل بودوا۔ تے کمر می زمیداری سی ٹول سامان ہم تھیل بودوا۔ کھاؤ سے اسکے مہندی بندیا۔ بھی عرفان بندو آ او مہی ماشو سی سیران سأت ہوئیا۔ آن ماما سی دو جدگی جدا جوڑی بیا۔ بھی سے دیریوا گئیا۔ آن بیشتے کوزوڑا سی پاشکے بیریدا۔ بھی ما زورا چاڑ کیا۔ آما او۔ بہار سی سے لوڑ اندر کے آئیا۔ مہوئے بلب ہم نشادوشوا۔ انچیک می تھے مہو بہیرڑوا شروع کیا۔ مہو پاک غلے بیدے تُو پودا می بیریدیشیا۔ تھے مہو بہیرڑ تے تھمی۔ آسے مہو نہ پادا۔ بھی سے ایک تے دوئی تے بندو ا لھا کھادے گئی دیا۔ می ما مہی ماشو سی سیرانے آلماری می کھانگ کی۔ تھے دستی بیشتے تیس آلماری ما نگھالی۔ مہیرے آدھروشو۔ بھی تھے مہا ہم کوزوڑا سی پاشا پاد۔ عرفان بندو تے دی مہوئے چیر مزا اشیا۔ عرفان سی سأت بندو مے پیرا مہون چھٹی بیو مہو ہم بیروتوتا تے نیٹیا۔

سوال

1. بیروتوتا تے کھا کا نڈی؟
2. بیروتوتا سی مے قصہ کی کی؟
3. مہندی کا ہوئی؟

پہلینگ او پہلانگ

ہفتہ: 6

صدیق اے پیرا فاروق سی شیر کرے گا۔ تی فاروق سی یئی ما توس کی۔ فاروق کھادے گدوا؟ تیسی یئی بئی تی چھال سی چھودو چیوئے نوڈوا۔ صدیق ہم تیس پیش گا۔ صدیق گادا فاروق اے چال زید بھیڑوشو۔ آن تیسی چھودو تھاپھا چیوڈود۔ صدیق تیسکے سلام دید۔ بھی تی تی ما توس کی۔ تا اسکول ما یدے تئو بوم ورک کیدوا؟ فاروق بندو، ہاں ما کیدوا۔ بھی سے پہلینگ او پہلانگے نڑئی۔ فاروق بیشتے دھو اے پوت می بھیڑ۔ تھیدا سے صدیق نہ پش بھوڈود۔ بھی صدیق چاک تے اے باڑ زید چیرگن چیڑ نگھائی۔ بھی تی اے بہیل می ہم چیڑ نگھائی۔ بھی تی اے تھام سی گن می ہم چیڑ نگھائی۔ آخر می صدیق چاڑ کی۔ ”پہلینگ او پہلانگ“ بھی سے فاروق خاروساد۔ آن سے ئی تیسی نگھالیل چیڑ لیکھوساد۔ فاروق اول تیسی باڑ زید نگھالیل چیڑ پاد۔ بھی تی تھأ لیکھئی۔ سے 45 چیڑے آشی۔ بھی تی بوئی بوئی بہیل سی چیڑ پاد۔ تھأ لیکھئی دا سے 40 چیڑے آشی۔ بھی فاروق بوئی بوئی تھام سی گن می تھأ چیڑ ہم پاد۔ تھأ لیکھئی دا سے 15 چیڑے آشی۔ فاروق بندو چھی ٹول چیڑ ما پادا۔ چھی ٹوٹل چا پودے چیڑ آشی۔ ہے ٹول 100 چیڑے آشی۔ صدیق بندو ہاں دوئی کی پود نہ دھروا۔ تا گھیڑیا۔ مھیرے چھی نمبر تھوا۔ ما دھو بہئینا آن تا ئی چیڑ نگھل نینا۔ فاروق چو پودے چیڑ نگھیل دے صدیق کرے چاڑ کی۔ تی یدے چا پودا سی چیڑ پاد۔ تھأ لیکھئی آن اے جھیل سی ٹین چیڑی نہ ڈیڑ۔ مے پیرا صدیق بیلاڈ۔ می ما فاروق سی یئی چاڑ کی۔ یدے چئی پوا۔ تھئے بیشتے چئی پو۔ بھی صدیق تئو شیر کرے گا۔

سوال

1. صدیق کھید چیڑ نگھالیئی؟
2. بوم ورک کا ہو دو؟
3. چیڑ کھیدیک آشی؟

روینہ ژادا اسکول گئے گا۔ بھی تپسی چھٹی ہی۔ سے واپس آپ۔ پن دے روان اشی دا اے سیران ژھینگوڈوڈ۔ سے تُو آش کھاژوڈوڈ۔ روینہ تی ما توس کی او سیرانے! تُو کئی ژھینگئی؟ تی سیرانے کی جواب نہ دید۔ آں تھامو ژھینگوڈوڈ۔ تے سیران سی شیر پھائے تھید اشی۔ تے شیر سی دریوا اے چھی ایڑی ہویل اشی۔ تپسی بات می چان اشی۔ سے چھی مے سیران سی یئی اشی۔ تی تُو سیران کیڑی شی۔ کھیائو اے سیران ژھینگوڈوڈ۔ روینہ تے چھی سی کاشکے گا۔ آں توس کی۔ ”ماشو تا تُو سیران کئی کیڑیا؟“ سونے ماشو بنئی ہے چیر خزا سیران چھیا! گیلا زید ای ایسی ژھینگو تھوا۔ چئی زید ہم ہے ژھینگئیا۔ کلا بنین اٹگون غورا نہ تھو۔ کلا بنین آمے شی نہ کھائی مھے پا شی دا۔ ہر وقت مل گان ہوئی، لامو سی ایسکے بنو او ای بنین آلامو نہ دیئی۔ اے موا پیس نمائی آ ایسکے بیدیک پیس کھیدا انیا! نا ہے اسکول گے بیئی آں نائی ہے مدرسہ ئے بیئی۔ مے بات بیندے سونے ماشو بھی چان گھیندے تے سیران پیش آپ۔ روینہ دستی تی ما چان گھین۔ آں بنئی ایس دوئی نہ کوڑا۔ ایس آجئیا۔ بھی روینہ تے سیران آمن سیت تُو شیر کے نی۔ تی زید گیل کھاد۔ بھی تیس دکان گے نی۔ آں تپسکے کہاں گھین۔ بھی آمن سیت مدرسہ ئے نی۔ بھی روینہ تیز جناد۔ کندا فالتو جیل نہ کودیا۔ تھئے خلگے لاش بن نینا آں چھی یئی تھأ ہر وقت کوڑ نینا۔ ژادا مھے سیت اسکول گے یا آں تُو صفائی ہم کوا۔ پاک کوپو لھوا آں تُو سبق بنا۔ تھیدا بعد سے سیران روینہ سی سات سوا گا آں غورا ہی۔

سوال

1. تی چھی تُو سیران کئی کیڑی شی؟
2. روینہ کئل کی؟
3. جیلی لور کھال بودو؟

کوکو اے ماش آشو۔ تے ماش سی اے پو آشو۔ تی تیس چیر ناز می ساٹو شو۔ سے تِسی ہر خواہش پورا کوڈود۔ سے ید پیس نمؤدودو تِسی باپ تیسکے دشا سی لوٹ نگھیل دے دیؤدود۔ مے چھلے دے سے چیر نازوشو تِسی یئی تیسکے ید قارا بیؤدودو تے پو سی باپ تِسی یئی ئے الٹا قارا بیؤدود۔ بندو مھی پوئے قار نہ کوا۔ ہے مھی اے لار چھیا۔ تی پوئے تُو بوپ سی ڈاڈ پادے لائی شینگوا گا۔ آں تُو یئی ئے ہم گال دیؤسأد۔ بھی سے تُو دال سادا می بدمعاش سواگا۔ ہرے لؤ سیت لات کوؤسأد۔ تھأ ئے گال دیؤسأد۔ مھیرے سے چیر ضدی سواگا۔ سے اسکول گے ہم نہ بیؤسأد۔ اے پیرا تیس زور تے اسکول گے پیؤ۔ چھٹی ہی تی اے پو سیت لات کی۔ سے پو لؤ آشو کھاؤ تی تیس کوڑو۔ سے پو ژھینگین تُو شیر کرے گا۔ تی تُو بھئی ئے بنو۔ ژادا تِسی بھئی ئے پندے مے نشیل پو کوڑو آں تِسی شا پھراد۔ مھیرے می نشیل پوئے یدے تُو بوپ کرے بنو۔ تِسی بوبی یدے تے پو سی بھئی سیت لات کی۔ لؤا سی پشئو گھنا سی لات سواگا۔ بھی دما دما سیت اُ پو نشائے عادت بو۔ اول چرس پو ساد۔ بھی بیروئن ما عادت بو۔ پو سی نشہ پیشترے باپ چیر خفا بو۔ آں ارمان کوؤسأد۔ تِسی چھی بنئ کو تا ایس لیوئی ما مھامو ناز تے نہ ساٹو شو او ای مھال سوا نہ بش نیندیا۔ مھوئے پکار تھو کہ مھو تُو یئی او بوپ سی بات بھئی۔ تُو تعلیم کئی۔ غورا خلگسا سیت دوستی کئی آں غورا انسان سوا بیئی۔

سوال

1. خزا پو کھال بودو؟
2. غورا پو کھال بودو؟
3. غورا لورٹا ئے کا پکار تھو؟

کھلونا

ہر نڑو سی شئی گے کھلونا بندی۔ کھلونا بازار می بیگینا ہُم بیدی آن یام شیرے ہُم سوادے۔ سمینہ سی باپ ترکان آشو۔ سمینہ تیسکے بنی مہئے گیر سوا۔ سمینہ سی بوپ شلا سی گیر سیوآد۔ تی شلا سی گیر کے اے رسی ہُم تھیلی۔ سمینہ تے رسی سی زھیک دیوڈودتا سے گیر نارے بیوڈود۔ سمینہ تے گیر گھیندے تُو سادا سی کان گے گا۔ تھئے تے گیر زید شیو شیو کویو لہاد۔ سے گیر چیر مزا کو ساد۔ سمینہ سی سادے ہُم بیشترے تَن تُو گیر آئی۔ بھی سے ٹول شان گے ہوگاڈ۔ تی می تھئے بودا آرنہ سی لوڑ بھئی ئے تُو موٹر گھیندے آپ۔ تی تیسکے اے شیش تھیلدے تیس چلوڈود۔ سے اُن دے ٹی ٹی ہُم کوڈود۔ تیس پیش پاشا تیسی سات وقار ہُم آشو۔ وقار کیش ٹرک اشی۔ اے ٹرک وقار کے تیسے بوپ شلا ما سیوادی شی۔ وقار ٹرک اے لُون تھیلدے چلوڈود۔ سے ہُم اُن دے ٹرک سی ہارن سی شانے آواز نگھالوڈود۔

سوال

1. کھلونا کا شئی بودو؟
2. وقار کیش کا آشو؟
3. سمینہ سی بوپ گیر کا شئی ما سیوادی شی؟

نڑو سی شئی

ہر نڑو سی شئی گے کھلونا بندی۔ کھلونا بازار می ملاؤ ہودی۔ کھلونا تھو آمنے ہُم شیرے سوا بہادی۔ سیراں اکثر گیر خوشادی۔ آن جدک موٹر او ٹرک یا دال گاڑے خوشادی۔ سیراں گیر زید شیو شیو کوپو لہادی۔ بین کیا لیو لیو ڈھیگی سوادی۔ تھأ ڈھیگیا می چُن چُن بہان ہُم تھادی۔ ہأ بہانا می ٹی سیٹ، الماری، دھیدان آن پالنگ ہُم ہودی۔ سیراں بھی گیر او گور سی بیوا نڑدی۔ اے سیراں کیش گیر ہوئی آن دئی کیش گور۔ سے بین بیوا کودی۔ گیر ڈولی می بھیادے گور کے بیوا دی۔ اے بیوا می سیراں تئو سادائے گیل ہُم کودی۔ بین اے نڑو چیر مزیدار ہودو۔

جدک بازار کے بیشتے آنگے کھلونا گاڑے گھیندی۔ سے بھی ہأ گاڑے لون تھیلدے چلادی۔ یام گاڑے چابی سی ہودی۔ چابی دیدے تھأ دھیرینے چھئی او سے کھلونا گاڑے آمنے چلدی۔ سے ساتھ ساتھ آواز ہُم کودی۔ ہے کھلونا می چابی سی جہاز ہُم ہودی۔ یام نڑو سی جہاز سآزبین سی جہاز سی چھلے شیش ہُم دیدی۔

لور لورٹا سی کیا دال نڑو سی شئی ہُم ہودی۔ بیامی بہالو، گھو، شادو ہُم ہودی۔ نڑو سی پیش او کوپو ہُم ہودی۔ یام لور لور لور سائل او موٹر سائل ہُم خوشادی۔ ہے ہأ سائل او موٹر سائل زید بھیئدے شیر سی برندا می چلادی۔ ٹول لور نڑو سی ہأ کھلونا ئے ما چیر مزا گھیندی۔

سوال

1. نڑو سی شئی کا کا ہودی؟
2. گیر او گور سی نڑو می کیل کودی؟
3. کھلونا کھید بیگینا بیدی؟

میرگاڑ

میرگاڑ سی نٹو مہون میل سیران چیر خوش کودی. اے نٹو می پائس بیڑیل ہودی. میرگاڑ سی نٹو می شو وار ہودی. ایک، ڈوکا، چاکا، چوکا، آشرتی آن بوڑی ہوئی. پائس بیڑیل ما ایک ٹیک سوادے اول می دھریل چو بیڑیل خور کودو. بھی ٹیک بھائے تھیلدے تسی بھا کو ما موش ہے خور بیڑیل ایک ایک بھا کودو آن ہا بیڑیل ٹیک سیت ایپوت گشدی. ایسکے ایکا بندی. کو کی بیڑیل بھا نی ہی یا ٹیک لارگا او بھی میرگاڑ سی نٹو والاسی وار ختم ہوئی. کو ای مہا بیڑیل ٹول صحیح طریقہ دے بھاکی او بھی ڈوکا کو ہودو. ڈوکا می ٹیک بھائے تھیلدے دھیرنا دو دو بیڑیل ایپوت بھاکودی. ڈوکا می کامیابی ما پاش چاکا سی کو ہودو. ای می ٹیک بھائے تھیلدے دھیرنے بیل چو بیڑیل اول می ایک بھا کودو آن بھی چا بیڑیل ٹیک بھائے تھلو ما بعد ایپوت بھا کودی. چاکا سی کامیابی ما بعد چوکا ہودو. چوکا می ٹیک بھائے تھیلدے دھیرنے لار بیل چو بیڑیل ایپوت بھاکودی. چوکا ما بعد آشرتی ہودو. آشرتی می ٹول پائس بیڑیل ایپوت بھائے تھیلدے بات الٹا کیدے انگیزید گشدی. کو گشو می دئی نٹو والا بات ترے دید او آن ٹول بیڑیل لار تھلیئا، تھلا آشرتی ناکام ہودو. آشرتی کو می کو کی بیڑیل ہم انگیزید ایڑی نی ہی تھلا ہم آشرتی ناکام ہو. آشرتی ما بعد شوم درجہ بوڑی ہوئی. بوڑی می آون بات سی اول انگی دئی زید گادے انگوٹ او اول انگی ما بوڑی سوادی. بوڑی دھیرنے تھادے ٹول پائس بیڑیل زورا بوڑی سی موشکے تھلدی. بھی مقابلہ والا ٹیال اے بیڑیل پشادو. ترے پشیل بیڑیل ٹولے ما بعد می بوڑی سی ٹین دے لھنگو ہودو. بھی بوڑی کو والا ہا پائس بیڑیلا ما ایک ٹیک کارڈو. سے ٹیک بھائے تھیلدے سون بات ترے ایک ایک بیڑیل سی اے ٹھیل دیدو. آسے بیڑیل بوڑی سی می دے لھنگو ہودو. کو سے خطا بدے دئی ڈھار کے گا تھلا بوڑی ناکام ہی. ہاموڑ ایک ایک ٹھیل دے ہے چو بیڑیل بوڑی دے لھنگو ہودو. بوڑی سی کامیابی ما بعد دئی کھلاڑی زید اے بوڑی حساب ہوئی. تیسکے پسی لھاسو ہودو.

سوال

1. میرگاڑ می کھیدیک وار ہودی؟
2. آشرتی کھاکا کودی؟ کیدے پشا.
3. بوڑی کا شیئی ہوئی؟

سلمہ او مینہ قدے نڑو دود. اوّل تہئے آمن گے بیڑیل سواد. سلمہ امنگے بیڑیل سیواد. مینہ خختہ سی کیڑے ما بیڑیل سیواد. یرا تَن تَنو بیڑیل پانا بین. بھی تہئے تَنو موندو می خانہ نگہالئی. قدا سی نڑو می اے چیڑدے کسی چا بیڑیل برابر ہونو سے ماش دُوئی اے بیڑیل کھادو. ایسی کیا دُوئی ماش کوشش کودو. کہ مخالف ماش سی قد سوا نہ بے. یا اے ماش سی قد می دُو بیڑیل تھا گیو سے کوشش کودو. کہ کامی طریقہ دے چُوئی بیڑیل ہم تھا بے. آسے دُوئی ماش دستی تے چُوئی پوت می تَنو بیڑیل تھادو. بھی سے تھا چیڑا می تَن تَنو بیڑیل تھادے ایکدُوئی پیش پیشادی. اوّل مینہ اے بیڑیل تھئی. تیسی موشکے سلمہ تَنو بیڑیل تھئی یرا ایسی قد سوا نہ بے. مینہ دستی دُوئی دیشے وا تَنو بیڑیل تھئی یرا تے دیشے وا قد سوئی. سلمہ بھی تے دیش سی موشم خانہ می تَنو بیڑیل تھئی. مینہ سی کیا قد سی سوو بھی بان ہو. تی سوچ کیدے تَنو موئمو سی بیڑیل سی مخامخ بیڑیل تھئی. سلمہ خطا بیدے دُوئی اے پوت می بیڑیل تھئی. مینہ دستی تَنو تھا دُو بیڑیلا سی پاشکے بیڑیل تھادے قد سواد. آں سلمہ سی اے بیڑیل کھئی. بھی اے پوت می سلمہ سی دُو بیڑیلا سی کاشکے اے پوت خالی آئو. تی تَنو نمبر می مینہ سی بیڑیل زید تَنو اے بیڑیل گادے تے قد سواد. میشا مینہ سلمہ ما تھا ٹول بیڑیل گھڑئی. دھوئم پیرا سلمہ گھڑئی. بھی سلمہ ئے تیسی یئی چاڑ کی. تہئے نڑو ختم کیدے تَنو شیرائے گئی.

سوال

1. قدے کھاکا نڑ دی؟
2. قدا سی چیڑ کھاکا نگہالدی؟
3. تھو ید قدے نڑیدی؟

گھومو بیگینو

آ گھومو سی کوزوڑ می اے کیل اشی۔ شید سی موسم می زمیدار تے کوزوڑ لھاڑ کے اٹو۔ تی بدئی کیدے تے گھومو تئو جولی وا تھیلدے لھاڑ می آباد۔ تی گھوم سی اے میڑ تئو جولی ما گھین دا مہی سے کیل ہم تپسی بات می آپ۔ تی تے گھومو لھاڑ پھا تھلودا آ گھین دے اے ورخ سے کاشکے گھیڑی۔ بھی تی بدئی کی۔ آ سوم می بورا گا۔ دھاگ دیئے بعد آ تیغ سواگا۔ ما سوم ما شا ڈاگا کیدا مہی دال سات ہم نگھادیشی۔ آ چیر خوشال ہو۔ بھی مہو زید بیم مید۔ مہو بیم می بان دھرئی۔ چا ماہ ئے بعد بسان ہودا مہو گھینی ہوئی۔ بھی مہون شیش نگھاد۔ آہاڑ ہودا مہون تھأ شیرا می کول ہوئی۔ اے پیرا گیریمی می مہو چیر تپشا ہوئی۔ آسے ہاگا مود۔ مہو چیر خوشال ہوئی۔ آن تازہ ہوئی۔ مہیرے بیلی دے مہون شیش پھرگودود۔ مہی شیش گھن ایک آشو۔ بھی مہو پاگ۔ تی ماش مہو لونی آن گار سیوآد۔ آ ہم اے گار می گھنڈا گا۔ خلگ کھل تھیلدے گھومو تیا کودی۔ آسے مہون نیک سی لھاڑ روڈ سی کاشکے اشی۔ تی مہون تھأ گار سڑک زید جمع کی۔ تریشل کی۔ مہی سے پھوڑ تے تریشل می پیشا بیشترے آ دونی دیشے دے نگھاد تا مہی کول سوا گئی۔ مہی سے کول اے کوزوڑ وا گھڑئی۔ بھی آ اے دکان گے آوؤ۔ اے ماش گھومو بیگینو سی کیا تیز مول گھین۔ تی مہا نندے دکچی می پیاد۔ اے ماش اے کونڈول کھو۔ مہی سے کول تی می اشی۔ تی ماش مہا چملاڈے نوگولو۔

سوال

1. گھومو کے بودی؟
2. گھومو خلگ کیئل کودی؟
3. گھومو سی قصہ کا چھی؟

گھومو سی مہوئے چیر گن فائدہ تھی۔ مہون کھو می گھومو چیر استعمال بودو۔ خلق اول گھومو بودی۔ سے پاگو تیس مہنڈی می پیگندی۔ یام خلگاسی گھومو آشور ہو او سے تیس زن گے نئیدے پیشدی۔ آن آنگے آر کودی۔ وائے خارا می آر پیشو سی میل بودی۔ سے مل والا مہنڈھے ما گھوم سی تہا بوری مول گھندی۔ بھی تیز تئو میلا می پیشتے آر سوادی۔ آن بھی تیز ترورٹا می بان کیدے بازارا می پیگندی۔ دکان دار پیشتے تیز مینگورا ما اوگھیلدے میل پیگندی۔ میل سی خلگی دکانے ما تیز مول گھیندے تن تئو شیرائے نیدی۔ گھومو سی گیل پیادے کھادی۔ گھوم سی گیل دے گھومار سی گیل بندی۔ آن جوا سی آر کے جوراڑ بندی۔ خلگ گھومو سی آر ما بگراڑ ہم سوادی۔ بگراڑ پیادے تی وا گھید تھلدی۔ بھی کھادی۔ چھپاسی لو ہوئیو تھائے بگراڑ پیادی۔ گھومار سی پرائے ہم پیادی۔ غنسا قے ہم پیادی۔ میلا می گھوم سی آر غورا چن پیشتے تیما میدا ہم سوادی۔ میدا سی ترے آر بیکری والا مول گھیندی۔ بھی تیما کیگ او، مٹھائی او رس او دال شیو شیو مٹھائی سوادی۔ بھی تہا شیء خلگ عیدا می، خورٹا می آن بیوا می شیرائے نیدی۔ مہوئے گھومو سی مرے قصہ ما پتہ گھیڑی یرا گھومو سی کھیدیک فائدا تھی۔ آن مہون خلگ گھومو آر ما علاوہ دوئی ہم چیر استعمال کودی۔ بازار می گھومو سی کونڈول ہم تھوئے این کھیندی۔

سوال

1. خلگ گھومو کئیل کودی؟
2. گھومو ما آر کھاکا سوادی؟
3. گھومو ما کا کا شیء سوادی؟

یُن او تا

افنان سی عُمُو آتھ کال آشی۔ سے اسکول می چیر قابل آشو۔ سے بر شیئی او بر ٹیگیل ما آمن غورا جنوڈود۔ اے گونا نیاشام ما بعد سے تُو شیر سی ڈھاگے ایڑی ہوئل آشو۔ تی بھائے آسمان گے بُودا آسمان می یُن او تا آشی۔ سے چیر حیران ہو۔ سے بندو بے یُن او تا دھات کے کئی نوہویا؟ ”بے یُن کله گھین ہوئیا کله لیو“۔ بید گن چُن چُن تا کئی تھیآ؟“ میہئے سوجے دے سے چیر حیران ہو۔ سے جھیم می ہو۔ تیسکے نیند نے یوساد۔ بھی نیند آپ تا سے نیند می ہُم تھیآ یُن او تا سی سوجا می بھنگوڈود۔ تی ارادہ کی یرا ما بین بارا می آمن یقین دے جنا نینا۔ ای دی جھیم می تی چورباتی گھیندے دیویو نگھات۔ آسمان وا تی تے چورباتی سی لوش تھلو خو سے لوش غیب ہو۔ سے شان گے بوگھاد۔ بھی سے بھاپونا تے کھن وا روان ہو۔ دھاک سادا بعد تسی شیر سی خلگ تیس بھیراڑوساد۔ تھے شیر ما بھائے آیا می بیٹری سی لوش ڈیڑ۔ سے تھید کے گندا سے افنان آشو۔ سے افنان گے قارا گئی۔ افنان گے تسی باپ بندو تو لئی ہوڈوا۔ مے ژات کھادے روان ہوڈوا۔ سے بندو آچیر حیران تھوا۔ آمھے یُن او تا بیشتے کیاشا خارڈوا۔ تسی باپ تیسکے بندو بے زھیک قصہ چھیا۔ مھیرے شیر کے تیلا آتھے بھی شیرے جناڈوا۔ سے تھیدا شیر کے واد۔ شیرے تسی بوپ تیسکے یُن او تا سی حقیقت سی قصہ شروع کی۔ سے بندو یُن او تا سی کاشکے بیو مھی او چھی کام نہ تھوا۔ بیدکے چیرگن محنت ما بعد خلگ بڈیا۔ سے افنان گے بندو ا ڈونئی ٹول اللہ پاک سی قدرت چھیا۔ اللہ پاک مے ڈونئی می بر شیئی انسان سی کیا پیدا کیدوا۔ یُن سی ما لوش حاصل کوئیا۔ یُن سی زریعہ دے مھو دیا سی، ماہ سی آن کالا سی بیلٹون کوبھادیا۔ یُن ہوا می ژس پیدا کوئیا۔ سے بندو بے تا آسمان می چُن چُن معلوم ہوڈیا دا بے اصل می ڈونئی ما ہُم گھن تھیآ۔ بے مھوما چیر دھو تھیآ تے وجہ دے مھوئے لو معلوم ہوڈیا۔ یام یام تا تُو پوت زید ہمیشہ ایڑیویل تھیآ آن یام پوت بدل کودیا۔ یام یام آسمان دے تیز بئیدیا۔ بے تیز انسان سی سویل راکٹ چھیا۔ افنان گے تسی باپ بندو دھات کے یُن اکثر سی گاؤ پشدی۔ کئی اسی شکل تا ما گھن ہوڈو۔ تا چیر دھو ہودی تے وجہ دے لو ہُم معلوم ہودی۔ سی سی لوش می سے بالکل غیب ہودی۔ افنان تیسکے بندو سی سی کا فائدا تھوا؟ تسی بوپ جواب دید، ”سی چیر گھین نعمت چھی۔ سی سی وجہ دے تھام پاش گشدی۔ میوا گشدیا۔ سی می چیر گھین طاقت ہوڈیا“ بیمان می سی نی بیو مھو شیدل دے چیر خراب ہوڈیا“۔ افنان مھا ٹول بات بھیشتے چیر خوشال ہو۔ سے بندو دیشا آن نہ جنو او تھآ ما یا اُستاد ما توس کوڈوا۔

سوال

1. افنان چورباتی گھین دے کھادے بیوڈود؟
2. افنان بھی اصل قصہ ما کھاکا شید ہو؟
3. تھوئے کا پتہ چھی یُن او تاسی بارا می؟

یُن او تا

بنا دا دھات کے تا ہودی؟ ہاں ہودی خو ہا پشدے نا۔ کئی نہ پشدے؟ دھات کے سی سی لوش ہوڈو۔ ایسی لوش می مہو تا نہ پش بہادی۔ سی سی لوش چیر تیز ہوڈو۔ ایندے تا سی لوش ہڑیدو۔ ژات می انچیک ہوئی آل مہو مہا تا بین لوشے دے پشدی۔

یُن ہر ماہ سی اوّل می نُخوئی۔ یُن اوّل می لیو اخکارا ہوئی خو بھی دمہ دمہ سیت گھینی ہدے ماہ سی مٹمو می پورا ہوئی۔ چتشم سی یُن پورا مکمل ہوئی۔ صفا آسمان می ہے چیر مزا کوئی۔ خلگ چتشم سی یُن گے گن خوشال ہودی۔ اے ژات کے کافی لوش ہوڈو۔ بٹسا می یُن سی لوشا دیرا وا نُخو چیر مزا کوڈو۔

موشیم ماہ می آتو دوست آفتاب سی کاش کے گا۔ آتسی شیرے ژات کے دھرو۔ ہے ژات چتشم سی اشی۔ ژات می مہو چکر کے نگہاد۔ مہوئے یُن سی لوش ما چیر مزا گھین۔ مہو بیشتے درال سی غاڑے می بھیڑ۔ درال سی صفا او می یُن پرفوڈود۔ او می ہے یُن مہاموڑ یا پیرا معلوم ہوڈود۔ چن چن شدیل شدیل بیلائی دیوڈود۔ مہوئے اے چکر ما چیر مزا گھین۔

سوال

1. دھات کے تا کئی نہ پشدی؟
2. چتشم سی کا مطلب چھی؟
3. یُن سی لوش کھیدا یدو؟

اے پیرا اے ماش آمن گے شیر تھلُوڈُوڈ. تِسی لُوڑا اے پُو آسُو. تی ماش اوّل کھنڈر سواد. بھی مِستری اُنڈے کُورا سی کیا چیڑ تھیلدے چُونَا تھلُو. اُ پُوئی غور تے خارُوڈُوڈ. تِھئے مِستری تے کُور دید. تے شیر می بورچی خانہ او کمرا او بال سیوآد. می پُوئے چھل چھیڑتے پھائے تھید آنگے چُون اے پلاٹ سواد. بھی تی کُورا سی پوت می چیڑ تھیلدے چن چن کُور دید. تی چُون چُون باڑا سی کُور دید. سے کُور چیر گن شئے ہوئی. تی ہُم تُو شیر می ایک بورچی خانہ سواد، ایک ہال سواد آں دُو کمرا سیوآد. بلکہ تُو تے چن چنے شیر می پاشکے ایگی غوجل سیوآد. تِسی بوپ سی شیر می ترکان در او دیراُنا سی کام کوڈُوڈ. تی ہُم تے شلا ما چن چن گیڑ جمع کیدے تھئے ما شئے شئے کھڑکی او در او روشندان سیوآد. آں تھَا تُو تے ڈھیگریٹ می شیاڈ. بھی زید شان سواد. تی تُو تے شیر سی موشکے غولے ہُم سواد. مھیرے تی چیر خوند کی. اے انجنئیر آپ. تی تِسی بوپ سی شیر سی نِدا کیدے بندُو شیر صحیح سوا گے یا. بھی تی پھائے بُودا تھید مے پُو سی مے شیر ما ہُم شئے شیر سویل اُشی. سے انجنئیر کندا مے شیر کی سواد چھیا؟ تیسکے سے مِستری کندا ایس می پُوئے سواد چھیا. تی انجنئیر تے پُوئے شاباشی دید آں تی ما توس کی. چھی نام کا تھوا. سے بندُو مھی نام سلیم تھوا. بھی سے انجنئیر تِسی بوپ کے کندا تُو مے پُو زید تعلیم کوا. ہے چیر قابل تھوا. ای گھینی بیدے چیر گھن انجنئیر سوا بٹنِینا. سلیم گھینی بُودا تی تعلیم کیدے واقعی گھن انجنئیر سواگا.

سوال

1. تی پُوئے تُو شیر سی چھل کھیدا چھیڑیشی؟
2. انجنئیر کا ہوڈو؟
3. مِستری کئل کوڈو؟

بان سی شیر

بشا آشو. ریحان سی دوست لاہور ما اوگھاد. ریحان سی باپ موٹھا لاہور کے گشو. ریحان تیل پیدا ہو شو. تیسکے توروالی جیب نہ یوڈود. سے پنجابی دیوڈود. سے پو ریحان سی ماشو آشو. بھی ریحان سی چھٹی ہوئی. اے دی سے بانے وا چکر کے گئی. تھئے آمنگے پن سی کیا گیل او پراٹھے گھین. فوٹوا سی کیا کیمرہ گھین. ریحان بندو او سی کیا بوتل بم گھینیا. ریحان سی باپ بندو گورنال سی بانا می پن دے اوسو بودیا. بوتلے دے وزن چیری بودوا. پندے تھوئے ٹھمینا. بھی سے گئی. سے اول گورنال گے گئی. بھی سے چھڑی سی بان گے آئی. پندے تھین پراٹھے لہادیشی. تھید سے بیسا ہوئی. دھو اے پوت می اے ڈھوگو آشو. تی ما دھیمی نوخوڈود. ریحان تئو ماشوئے بندو بان سی خلگے تئو خاروئی گھیندے آویدیا. مھو پا ڈھوگوئے بیشترے گیل نیمئیا. تھید اے چھی تھائے جوراڑ سی گیل او گور دید. تھئے تیز کھادے تھائے چیر مزا آپ. بھی سے باکسر سی بان گے آئی. تھید چیرگن ڈھوگو آشی. تھامی چیرگن کلاش آشی. تھئے ریحان سون چیرگن قدر کی. یام ڈھوگووا سی کاشکے کوئوا سی ڈھیگریٹ بم آشی. تھامی کوئو زنزیرے دے گھنیل آشی. ریحان سی دوست تی ما توس کی. مھا کوئو کئی ساتی دیا؟ سے بندو میل اکثر کوگ او شرمخ او ایش بین خاروئی کھادیا. بے کوئو بیم دے با ساتدیا. بھی تھئے خلگے تھائے شیان، دید، متر او کانے دے گیل دید. باکسر می تھئے اے ڈھوگو می ژات کی. تے ڈھوگو سی موشکے اے ڈھیگریٹ می اے کوئو سابت ژات بمو. ژادا ایشید تا تی کوئو ئے اے کوگ مو شو.

سوال

1. بان سی شیرا ئے کا بندی؟
2. بان سی ڈھوگو کھال ہودی؟
3. ڈھیگریٹ او ڈھوگو کا ہودی؟

عید

کال می دُو عید ہو دی۔ لیوُ عید او گھین عید۔ لیوُ عید ژوز ماہ لہیستے ہوئی آن گھین عید سی دی حج سی دی ہو دُو۔ گھین عید لیوُ عید ما دُو ماہ او دَش دی بعد ہوئی۔ گھین عید می مسلمان قُربانی کو دی۔ قُربانی خاروئی سی کودی۔ خاروئیا می بوگو، گو یا مہیش ہودی۔

پِیو کال سی عید می مہی یئی چہال سی قُربانی کی۔ اے چہال عید ما اے ماہ موش مہی بوپ مول گھینی شی۔ آ او مہی بہا چہال ہر دی چیوڈود۔ مہوئے تی ذید شیو ژانگ بُم دیدوشو۔ گھین عید سی شاخ سی نماز ما بعد مہی بوپ یدے ترے چہال حلال کی۔ حلال کیدے تِسی چام نگہالو۔ بہی تِسی ماس چا حصہ کی۔ اے حصہ بوپ شیرے چھو۔ دھوئم حصہ یئی سی تئوائے دید آن چوئی حصہ گھانڈیا زید بوگھو۔ مہون شیرے کے دال شیرے ما بُم ماس آنو شو۔ ہر دی مہو ٹول ترے ماس کھوڈود۔

عید سی قُربانی سی گن ثواب ہوڈو۔ ہے ابراہیم علیہ السلام سی سنت چھی۔ عید سی دی ٹول مسلمان قُربانی کو دی۔ قُربانی واجب چھی۔ خو ہر ترے انسان زید چھی کسی یا وس پیلئی۔ ہے وسا خلگا زید قُربانی نہ ہوئی۔ قُربانی سی ماس غریب او رشتہ دارائے دیدی۔ کسی شیرے یا قُربانی نہ ہوسادو تھائے خامخا قُربانی سی ماس دیو پکار تھو۔

سوال

1. گھین عید لیوُ عید ما کھیدیک ماہ ئے ما بعد ہوئی؟
2. قُربانی سی ماس سی کھیدیک حصہ ہودی؟
3. شاخ سی نماز کا ہوڈو؟

عید سی قربانی

حضرت ابراہیم علیہ السلام چیر گھن پیغمبر آشو۔ اے دی اللہ تعالیٰ تیس کے حکم کی قربانی سی۔ اللہ بندو اے ابراہیم تُو تُو پو اسماعیل مہی کیا قربان کوا۔ حضرت ابراہیم علیہ السلام انکار نہ کوبو آں تی حضرت اسماعیل گھین دے گا۔ حضرت ابراہیم علیہ السلام تُو پو بانگدے تھلو آں تُو اُشی گھنڈئی۔ اے ساعت می اللہ تعالیٰ حکم کی بندو تُو اُشی کھولاؤ کوا۔ حضرت ابراہیم علیہ السلام اُشی پدا کی دا ٹین گے اے مینڈھال حلال کوئل بیئل آشو آں حضرت اسماعیل علیہ السلام کاش کے ایڑی ہوئل آشو۔ اے واقعہ ما بعد عید سی قربانی مُسلمانا زید فرض ہی۔

گھین عید سی دی آشو۔ اکبر او تِسی باپ جُمات ما خاخ سی نماز گوزادے آئی۔ اکبر او تِسی بوپ دُھوئے نم کوپو لہادی شی۔ اکبر سی بوپ کوپو بدلاؤ آں اکبرے ہم پوران کوپو لہاد۔ بیئے ما ٹول تیاری قربانی سی کیا کی۔

دھاک دی ئے موش اکبر سی بوپ میلا ما اے مینڈھال مول گھینوشو۔ اکبرے مینڈھال پا لہگور ژانگ دیدوشو۔ اکبر او تِسی بوپ تے مینڈھال دیرے غولے ئے نگھالو۔ اکبر سی بوپ اوّل مے نڈھال زید بات گیاد۔ بھی تیس حلال کی۔ تی سی چام نگھالو۔ ماس سواد۔ بھی ماس چا حصہ کی۔ اے حصہ شیرے چھو آں دُو حصہ خلگا می تقسیم کی۔ ماس اکبر او تِسی شی ئے تقسیم کی۔ اکبر او تِسی شو چیر خوشال ہوئی۔

سوال

1. حضرت اسماعیل علیہ السلام کام آشو؟
2. اللہ حضرت ابراہیم گے کا حکم دید؟
3. اکبر تُو بوپ سیت کھادے گشو؟

لون

کوکو اے باچا آشو. تپسی چا جدک آشی. ای باچا سوچ کی کہ تُو جدک معلوم کیئ ہی تُو بوپ سیت کھیدیک مینہ کودی. تی تُو گھن پو ما توس کی. ”تُو مھے سیت کھیدیک مینہ کودو؟“ تی گھن پوئے جواب دید، ”آتھے سیت دُنئی سی ٹول دولت ما زیاد مینہ کودو.“ باچا بھی تُو دھوئم پوما توس کی، ”تُو مھے سیت کھیدیک مینہ کودو؟“ تی پوئے جواب دید. آتھے سیت حلوه او مٹھائی ما زیاد مینہ کودوا. آخر می باچا تُو لُوڑ پو ما توس کی، تی پوئے تُو بوپ کے بُو ”آتھے سیت مھیدیک مینہ کودو کھیدیک مینہ یا آ لُون سیت کودوا.“ باچا لُوڑ پو سی جواب تے چیر خفا ہو. تی تُو نوکرا ئے بُو ”مھی مے پو نئی دے زنگل می ما آ ایسی ژادگن کویو مھئے والا“.

دئی ژادا نوکرے تے پو آمن سیت زنگل گے نو. تھئے تیس نہ مؤ. تھئے تپسی پان خاروئی سی ژادے دے نہادے باچائے والئی. باچا یرا مھی پو مؤ. ہے پو مے زنگل ما دوئی وطن گے گا. تے وطن سی باچا مو شو. سے خلگ آمن گے باچا گشودود. تھین ایک دئی سیت اتفاق نہ یودود. تھئے صلا کیدے مے پو تُو باچا کی. ای باچائی چیر غوره طریقہ دے کی. دھاک کالے بعد ای تُو بوپ کے گیلا سی دعوت دید. ای پوئے تُو خانساماں ئے بُو، ”دُونئی سی بہترین ٹگون او گیل تیا کوا خو لون آندرے وا نہ تھلا“. تھئے چیر زبردست خوراک پیاد خو تی وا لُون نہ تھلو. اے پو سی سے باپ تُو فوج سمان دعوت کے آپ. تھین موش کے تھأ گیل تھئی. باچا اے چو دیدے پریشان ہو. ہے پو تُو بوپ کے بندو گیل کھوا. گیلا می لُون مسی کیا نہ تھو کئی کہ تُو لُون نہ خوشادو. باچا بندو گیل او ٹگون می لُون نہ ہو او سے سرا مزا نہ کودو. آدا لُون چیر خوشادوا.

سوال

1. باچا سی کھیدیک جدک آشی؟
2. باچا تُو لُوڑ پو سی جواب تے کئی خفا ہو؟
3. لُوڑ باچا تُو بوپ سی گیلا می لُون کئی شامل نہ کی؟

کُوکو اے باچا آشو۔ تِسی باچائی می اے خار آشو۔ تے خار می چیرگن موش پندا ہوئی شی۔ تہئے موشے خلگ چیر تینگی کی شی۔ سے ہر فصل خراب کوڈود۔ شیرامی شیئی چووڈود۔ تہئے دے مرض ہم خارمی خور ہوئی شی۔ باچا چیر پریشان ہوشو۔ تی خار می اعلان کی ”کی یا مہا موشے ما مے خار پاک کی او تیس کے دش زر اشرفی دینین“۔ اے ایشپنکی زنگلے بوگو چیوڈود۔ تی مے اعلان بود۔ سے باچا سی کانگے گا۔ سے باچائے کندا آ مے خار ما ہا موش دھو کو بہادوا۔ باچا تیسکے اجازت دید۔

ایشپنکی مے خار پھا نگہاد۔ تی تُو بیشل بہاد۔ بیشل می تی مہالے ساز بہاد کہ سے ٹول موش شیراما نہگاد آن ایشپنکی سی پاش ہوئی۔ ایشپنکی موشا سی تے جلوس گھیندے دریاب سی دیشکے گا۔ سے بیشل بہو ساد آن موش مے دریاب وا ٹوپ دیوساد۔ ہاموڑ ہاموڑ ہے ٹول موش دریاب وا گئی۔ خار پاک ہو۔ ایشپنکی مہیرے باچا سی پوت کے گا۔ تی تی ما تہا دش زر اشرفی نیماد۔ باچا تُو بنیل زید منکر ہو۔ ایشپنکی باچائے بندو تا مہئے مہی انعام نی دید او تا بھی چیر پشیمان ہونینا۔ باچا تِسی بات نہ بیت۔ ایشپنکی بھی خار پھا نگہاد۔ میشا تی مہال ساز بیشل می بہاد کہ تے خار سی سے ٹول لوڑ ایسی پاش ہوئی۔ ایشپنکی تُو بیشل بھین تہا ٹول لوڑ گھین دے کھن سی دیش کے گا۔ باچا خیال کی کہ موشکے دا کھان تھوا۔ لوڑے واپس نینن خو ایشپنکی کھن گے اوو دا کھان پدا ہو تی تہا لوڑ گھیندے تے کھن خونا گا۔ باچا چیر پشیمان ہو خو مہیرے کی نہ بوڈود۔

سوال

1. خار می کا شیئی پندا ہوئی شی؟
2. ایشپنکی کا بہوڈود؟
3. باچا کھیدیک انعام سی اعلان کی شو؟

بدئی

پیمان ما بعد بسان یدو۔ بسنو خلگ بھوم بلو شروع کودی۔ بھوم سی اول بلوئے بلئی بندی۔ بلئی ما بعد بھی خلگ بدئی کودی۔ بدئی می خلگ بھوما می فصل بودی۔ مھون میل خلگ بدئی آہاٹ می کودی۔ آہٹ می او جون سی ماہ می بودو۔ آہاٹ می گیریمی ہم چیر ہوئی۔ مے موسم می خلگ جوا، ٹماتر آن مٹر بودی۔ بدئی می خلگ اول بھوم می بیج تھلدی۔ بھی بھوم می ہل گیادی۔ چیر خلگ بدئی گوئے دے کودی۔ یام خلگ ٹیکٹرے دے ہم بدئی کودی۔ یام خلگ بدئی ہاشرے دے ہم کودی۔ ہاشر می دال خلگ ہم جمع بیدے کام کودی۔ ہاشر نمبرے دے بودی۔ بدئی سی ہاشر می چیر یواڑ بودی۔ ایندے بدئی شیرتے ہوئی آن بھوم ما باش نہ نخودو۔ بدئی ماموش بھوم می او بھادی۔ بھوم کو دھاگ دھاگ اش ہی او ترے آڑا ئے باش بندی۔ باش ما بعد بھی بلئی او بدئی کودی۔

بدئی سی ہاشر چیر مزا کوئی۔ ہاشر می چیر خلگ جمع ہدے ایپوت کام کودی۔ ہاشر سی کیا غورا غورا ٹگون پیا بیدی۔ ہاشر سی گیلا می گھید او ماش ہم بودی۔

سوال

1. بدئی کامے موسم می کودی؟
2. مھون میل خلگ کا فصل بودی؟
3. ہاشر کا ہوئی؟

یواڑ او بدئی

آختر سی بھوم چیر چھی. تِسی باپ تَنو بھوم می فل بودو. سے پیمان گے گھومو بودو آن بثنائے جوا. جوا سی بدئی سے بسنت ما بعد آہاٹ می کودو. گھومو سی بدئی سے بٹا ما بعد شیدا کودو. آہاٹ می دھاک شانہ گیریمی بوئی آن شیدا دھاک شدل بودو. شیدا آختر سی بھوم می بدئی کو سی اشی. تِسی باپ گھومو بودو. تی بازار ما اے من بیج سی مول گھین. بھوم می باش برابر آشو. خو آختر سی بوپ کیش گوا سی اے یواڑ اشی. سے تَنو گھن پوئے بندو زرین شاہ کاگا سی یواڑ ہم بھوم گے آنا کہ مہو بدئی شیرتے لہاسی. تی زرین شاہ کاگا سی یواڑ ہم ائی. تھئے بھوم می گو گھئی. آختر سی باپ تیسکے بندو آج اسکول ما چھٹی کوا. بازار ما بیش تے سودا آن. آخترے بازار ما ٹگون سی کیا ماس اَنو. آختر سی بوپ اوّل بیج تھیلی. بھی اے ہل کی. تی ما بعد دو ہل کی. اے ہل او دو ہلا می بین پورا دی گا. نیاشاما آختر سی گھن بھئی ئے زرین شاہ کاگا سی گو تِسی شیر کے اواد. دئی دی زرین شاہ کاگا سی بھوم می بدئی اشی. زرین شاہ کاگا یدے آختر سی بوپ ما گو نی. تی تَنو بھوم می بدئی کیدے تہا گو بھی واپس کی. زرین شاہ کگا تَنو بھوم می میشا ٹمائر بیت.

سوال

1. گھومو کے بودی؟
2. شید کامک موسم بودو؟
3. آخترے اسکول ما کئی چٹھی کی؟

ٹول خلگا سی ٹنو ٹنو خوشی ہودی. یام زنگل گے بیشترے پیشینا سی نہاڑی کودی. یام خلگ ماش گٹھدی. اے گونا ما او مہی ٹول سادے ماش گٹھو سی پروگرام کی. مہوئے آمنگے کونڈا او سیکہ او لون او دیال شیئی ٹول بازار ما گھین. بھی یام لوئے ماش کیمی ہم نگھائی. بھی یامے تھین لٹ سیوآد. مہوئے آمنگے تانو ما گیل ہم گھینی شی. بھی مہو ٹول درال سی ڈھیآر خونا روان ہوئی. ماش گٹھو می چیر خون آشو. اوٹنا می مہوئے ماش گٹھو شروع کی. خو تھید بیدیک مزانے آشی. لگھن سی تے سے سی تھیدا مہوئے ٹولے سؤ ماش او چھاڑئی گیشتے تھیلا ڈک کی. بھی ماش گٹھن گٹھن مہو آرینا پورے گئی. تھید مہوئے آمنگے باڑا سی دھیدان سیوآد. مہوئے تھید اے شیرا تو نیماد. بھی یام سادے آنگا جالو. یامے ماش پھالدے صفا کی. بھی تھآ ماش چینی کیدے تھآ زید مرچکئی او مصالحو دید.

گرم تو زید ماش تھئی دا چیر غورا مہاک شروع ہی. ڈھے می یا کاگ باشو ساد. مہون اں دے او آپ. خو ٹول ساد تھید لیڑے ڈھان می لامو دیوڈود. بھی ٹولے جمع بیدے تھآ ماش پلیڑے وا تھئی. ٹولے تھآ ماش کھوئی. مہوئے دھاک دھاک ماش ٹنو شیرائے ہم نی. واپسی می مہو گپ شب دین نگھاد.

مہون دال سادے مہون غورا پروگرام گے بیدے مہوئے چیر منت شروع کی. خو مہون اسکول سی چھٹی ختم ہوئی شی. مہوئے تھآ سیت ایکشومے سی دی سی لوز کی.

سوال

1. ماش کھو ساد اوچیر خیال سی کو پکار تھو؟
2. ماش گٹھو می پشلوئے چیر خیال کو پکار ہوڈو؟
3. ماش چیر طاقت ور کھو تھو؟

ماش گشتو

پشیکال سی وخ آشو. دهاک جڑی ما بعد درال خڑ بو. فرحان تئو سادا سیت ماش گشتو سی پروگرام کی. فرحان لو آشو خو تپسی دال سات گهن آشی. تھئے کیمی جمع کیدے آمن آمن گے لٹ سیوآد. بھی تها لٹ تھئے لھیاڑے وا والئی. تی ما بعد سے درال سی دپش کے کھونا ئے روان ہوئی. تھئے ماش گشتو شروع کی. چغاڑئی ماش چیر آشی. تھئے اشوٹ ساعت می چیر ماش گاڈ. نہید سی چال باگا ئے دے پیشیلی ہوئشی. فرحان اے چال زیدا وائے لھاٹ تھیلی شی. سے تھیدا ڈوئی ڈھان گے یوڈود تا چاپ دیو می تپسی کھو پشلو. سے نہید وا لارگا. تپسی سادے چیر بات کھوئے دید خو فرمان نہیدے روان کیشو. خلگے چیگابان تھیلی. پوت کے پودے اعلان ہوئی بھی لاموجن ہم آئی. ٹول بھیراڑو ساد. فرمان بحرین سی سے سی ڈھان ما گشا گا. خو سے بالکل برہوش آشو. تپسی پتہ نہ گھڑوڈود. یرا ہے میل تھو کہ جن. آخر تپسی ڈھے ئے اے ماش زور دیدے تپسی اں ما چیر گن او نگھاد. بھی تیس ڈاکٹر کے نودا سے بندو مینگورہ ئے نثیا. فرمان گاڑے می تھیل دے مینگورہ سی گهن ہسپتال گے آواد. چا دی داخل آشو، بھی شیر کے ہوگھلو خو فرمان مھیرے ہم بات نوکوبھاڈو. مھوئے آن تھوئے اے پکار تھو یرا ماش گشتوئے گھنا ما علاوہ پی سیت نہ بیی.

ای می میک ہم یدو. خو فرمان سی وخ نہ آبوشو. اللہ تعالیٰ مھو ٹول نہید سی بیوما بچ

سوال

1. فرمان کھیدیک دی ہسپتال می آشو؟
2. کونڈا ئے وا کیمی کئی والدی؟
3. درال می کامے ماش بودی؟

گیر اور گور

لُوڑا سی نُوڑو می اے نُوڑو گیر اور گور سی ہُم بودو۔ گیر اور گور سیران او پو سی شانے کھلونا ہودی۔ لیڑ سیران اکثر اے نُوڑو چیر خوشا دی۔ اے نُوڑو می سیران گیر اور گور سی کیا لیڑ لیڑ شیر ہُم سوادے۔ ہا شیرا می سے لُوڑ لُوڑ شین آن دال شئی ہُم تھا دی۔ چُن چُن بہان ہُم ہو دی۔ پیالہ، پلیٹ، چئیناک آن جگ او گلاس ہُم ہودی۔ لیڑ سیران جمع ہدمے اکثر گیر اور گور سی بیوا ہُم کو دی۔ گیر والا تُو گیر ما بہیمیدیر سوادے۔ سے گیر زید شیو شیو کوپو لہادی۔ تے زید کالئی ہُم تھادی۔ تیسے میک آپ کودے۔ نیکریز دیدے۔ بھی تیس تے لیڑے شیرے بہیمیدیر سی پوت می بھیادی۔ گیلا سی پروگرام ہُم کودے۔ سے گیل تھأ چُن چُن بہانا می کھا دی۔ ہاموڑ گور والا گور ما ہوموڈر سوادے۔ شیر شیے کودے۔ ہوموڈور زید بہترین بہترین کوپو لہادی۔ بھی بیوا سی دی بودو۔ تے دی سی کیا غورا کھانا مثلاً پلاؤ او گیل پیا دی۔ اے ٹول نُوڑو می سیران دو گروپ سوا دی۔ اے گروپ بہیمیدیر سی دیشا بودو آن دئی گروپ ہوموڈور سی دیش کے بودو۔ بھی ہوموڈور سی دیش سی سیران ڈولی گھین دے بہیمیدیر سی شیر کے بیدی۔ تھید بہیمیدیر والا تھائے گیل دیدے۔ گیل کھادے سے بہیمیدیر ڈولی می بھیادی آن دمہ دمہ سیت تیس ہوموڈور سی شیر کے آندی۔ ڈولی سی نیو سی سادا ہے سیران ڈھومام ہُم بہا دی آن گیت ہُم بندی۔ گیر اور گور سی ہے نُوڑو بالکل سآزینا بیوا سی شانے بودو۔

سوال

1. گیر اور گور سی نُوڑو کام اکثر نُوڑو؟
2. گیر اور گور می کا فرق ہوئی؟
3. ڈولی کھاکا سوادے؟

اے دی ثمینہ تُو شیرے بھیڑی شی دا تِسی سأت مینا آپ۔ مینا ثمینہ ئے بنئی لولو گل رُخ سی گیر سی بیوا تھوا۔ تی مہو ٹول سأت تے بیوائے نمادتی۔ سمینہ بنئی تی مہئے اسکول می بنو شوا۔ آتُو کویو استری کوئی۔ نم کویو لہادے مہو بیی۔ تُو آزر انتظار کو۔ مینا تھید انتظار کوساد۔ ثمینہ کویو استری کیدے لہادے آن بھی سے دھوئں دے گل رُخ سی شیرے کرے گئی۔ تہئے تھید بُودا تھین دال سأت ہم جمع ہوئی شی۔ بے ٹول جمع بدے گیر سی نیکریز سوؤدود۔ یام اندرے تہا لور لور بھان دھوؤدود۔ پیرے ٹول سادے گیر ما بہیمیدیر سوؤد۔ تی ما بعد ثمینہ او تِسی سادے گیل کھئی۔ اے گھنٹہ ما بعد ثناء او تِسی گن سادے ڈولی گھین دے آئی۔ تہئے ٹولے نم نم کویو لہادی شی۔ سے گل رُخ سی شیرے کرے آئی دا تہئے ٹولے ایشترے تہا ٹول ماڑا گاد۔

ثناء او تِسی سادے تے ڈولی اے ڈھار کرے تھئی۔ اول گل رُخ او تِسی سادے ثناء او تِسی سادا ئے شربت دید۔ بھی دھاک سادا بعد تہئے تہا ئے پلاؤ دید۔ ثناء او تِسی سادے پلاؤ تہا لیڑ لیڑ پلیڑا می کھو۔ ای ما بعد گل رُخ او تِسی سادے تے بہیمیدیر چیر ڈول دے ڈولی می بھیا۔ بہیمیدیر سی ڈولی می بھو ما بعد پیرے ٹول سیرانے ایک ڈوئی کرے بمارگی دید آن ایک ڈوئی سیت خوشالی دے گڑاڑا کی۔ آخر می دعا کیدے ثناء او تِسی سادے تے ڈولی بھا کیدے دمہ دمہ سیت گئی۔ سے پن دے گیت بنین آن ڈومام بھین دمہ دمہ سیت گئی۔ تہئے تے بہیمیدیر ثنا سی شیرے کرے آواد تا تھید ثنا سی دال سادے ڈولی سی ژید مٹھائی او آشو تھئی۔ تہئے تے بہیمیدیر شیرے کرے لہنگاد۔ تیس نئیدے بھوؤدور سی تے لیڑے شیرے می شین زید بھیا۔ تی سی کپاش کرے تے گور ہم اندے بھیا۔ ای ما بعد ثنا ئے تِسی ٹول سادے بمارگی

سوال

1. ڈولی کسی شیرے ما انی شی؟
2. گیر کسی اشی؟
3. گور کسی آشو؟

ہیم

دھاگ کالے موش مہون گام می اچانک ژات مے ہیم شروع ہی شی۔ مہو ٹول
 بویل آشی۔ مہون گہان می اے ماش تھو۔ تسی نام فضل الرحمن تھو۔ سے
 کیند ژات کے بہار کے نگہاد تُو دا مہون ٹول گام او گہن ہیمے دے اوجل
 تھی آن ہیم چیر تیز تیزا مویئی۔ سے چیر بان ہوں۔ آن خلگا سی شاننا زید چیر
 گن ہیم جمع پیشی۔ تی جلدی جلدی تُو کلاش اُشاد۔ آن بھی تُو ٹول
 گہانڈیا سی دَر ڈزوساد۔ ٹول خلق ایشید۔ لُو او گہن شانائے ہوگاد۔ یہ کوراڑ
 گہین آن یامی بیلچا او پتیلا سی کھائے دے ژھنوساد۔ ٹول خلگ شانائے
 ایختے ایکدئی تے ہاگوساد۔ کھیدیک یا ژھنودود تا تی ما زیاد ژیدا مویودود۔
 تے پورا ژات خلگے تُو شان ژھنی دی۔ مہو ہم ٹول شی او بہی ہوگادی
 شی۔ مہون یئی مہوئے چئی پیادے دیودود۔ آن مہو ٹول لُو او گہن شان
 ژھنودود۔ ژاد ہودا ہیم ختم ہی۔ خلگ ویدے ہید۔ دھاگ سادا بعد خلگ
 ایشید تا مہون گام می جہان شیر لار بیشترے ڈیگا گئی شی۔ آن دُو چا جن
 موی شی۔ چیر خلگا تے نقصان ہوشو۔

سوال

1. ہیم کامے موسم می مویوئی؟
2. شان زیدا ہیم کا شی دے ژھندی؟
3. کھیدیک شیر ہیمے دے ڈیگئی شی؟

ہیم می نیل

ہیمان گے مہون میل گن ہیم مویئی۔ موٹھا بندی می ما ہم ہیم چیر دیوڈودا۔
 اوچات کھنا زید ہیم چیر مویئی۔ کھنا می ہیمال ہم ودی۔ موٹھا خلگ ہا کھنا
 زیدا تئو خارویا سی کیا چھان او زارن والودود۔ چھان جھوگا می ہوئی۔ زارن
 ہم جھوگا سی پاڑا سی شانے ہوئی۔ خو ایسی پاش دھاک پشل ہودی۔ خلگ
 چھان یا زارن ہین تھامے ما کیڑتے تپسی بھئی سوادی۔ کو ہیمالامی ہیم چیر
 بوڈودو خلگ زارن سی بھئی کھے می گھیندے مے ہیمالے وا چھوڈود۔ کلہ
 کلہ بھئی سی زید آمنے ہم بھوڈود۔ ہاموڑ ہے خلگ نیل ہم دیوڈود آن تئو
 خارویا تے چھان او زارن ہم والودود۔

مہیرے ہیم زید نیل سی دیو سی نم نم طریقہ ہودی۔ ہیم زید نیل سی مقابلہ ہم
 ہودی۔ ہیم زید نیل سی اے نرو تے اسکیٹنگ ہم بندی۔ اسکیٹنگ می خلگ
 گھوا سی ٹن اے سی چویل تھادی۔ تیسکے اسکیٹ بندی۔ بھی اسکیٹ زید
 سے ہیم زید نیل دیدی۔ مہون سوات می ملم جبہ می اسکیٹنگ سی مقابلہ
 ہیمان گے ہودی۔ ٹول پاکستان ما کھلاڑی ای می حصہ گھیندی۔ ٹپ سی
 بان ہم اسکیٹنگ سی کیا ہیمان گے غورا پوت تھو۔

سوال

1. چھان او زارن کا ہودی؟
2. اسکیٹنگ کا شی تے بندی؟
3. سوات می اسکیٹنگ کھید نڈدی؟

اے زمیدار آشو۔ سے ہر دی زنگل ما شلا والودود۔ اے پیرا سے زنگل می شلا کودودتا اے ایش آپ۔ ہے ماش اول می چیر بھیو۔ تی ٹھونگ گھیندے آمن تیا کی۔ ایش دمہ دمہ سیت تسی کانگے آپ۔ بھی ایڑے تھیدا شلا چھینو شروع کی۔ ہے ماش جنو کہ ایش کیل کودو۔ ایڑے چیر گن شلا چھیندے تیا کی۔ بھی تے شلا سی باٹ گھنڈو سات۔ ماش کے خیال آپ کہ ایش ایس کے شلا سی باٹ گھنڈو سی بندو۔ تی ماش تے شلا ما تئو باٹ گھینڈی۔ تی ما بعد تی باٹ گھیندے گا۔ ایڑے تے ٹول شلا وائے گام گے نہیں کی۔ ہے ماش ہر دی تے شلا تھیدا پیروساد۔ بھی دامی اے دی ہے زمیدار زنگل گے گادا ای بودا ایڑے تھیدا بھوم سی سوو شروع کیدو۔ ای ماش ہم بھوم سی سوو می ایش سی مدد کی۔ بھوم سی سوو ما بعد ایڑے تیس بیلی۔ بھی ای زمیدار شیرا بیج ہوگالدمے تی او ایڑے تے بھوم می بیت۔ دھاک وخوا بعد بھوم می جوا نیگھاد۔ ایش تسی خوکیداری کوساد۔ ہے زمیدار تی می او بھوساد۔ جوا گھینی ہو۔ جوا پاک۔ ایش او ماش تیس لونو۔ بھی تھئے تے جوا ٹمو۔ کل او شوتی جدا کی۔ ایڑے کل زمیدار کے دید آن شوتی تئو کھو سی کیا ساتی۔ ای ما بعد ہر کالو زمیدار او ایش اے بھوم بوساد۔ کل زمیدار گھینوساد آن شوتی ایش گھینوساد۔ باموڑ ایڑے زمیدار سی کیا زنگل می گھین بھوم سواد۔ زمیدار چیر خوشال ہو آن سے ایش سی چیر خیال ساتوساد۔ بوشا ساز بندی کہ لیوو ہم دوستی سی کوا جندی۔

سوال

1. ماش کام آشو؟
2. جوا کھاکا بودی؟
3. دھاک لیووا سی نام دا۔

اے زنگلے اے تیترو او لما دھروڈود۔ اے دی لما تیترو کے بندو غورا سات یار سی کیا چو کم کوڈوا۔ غورا سات تئو یار بڑاڈو، ژھینگادو، گیل دیدو آ لاش سات می ایسی جان بچ کوڈو۔ تیترو بندو تیل چکر دئی۔ بے ڈو روان آشیدا ڈو زمیدار خو خسور کانے تھادے موش پاش روان آشی۔ تیترو بہادے بیش تے موشیم زمیدار سی خو خسور زید بھیڑ۔ پیشیم زمیدار تیترو ہاموڑ بہیل پیشتے کھوما بوٹ نیگھالڈے گھینڈے تیترو سی دید۔ تیترو شیش دیدے بہاؤ آں سے بوٹ گھینڈے تے موشیم زمیدار سی چونجو سی گھڑو۔ تھئے ڈوی زمیدارے ایک دئی گاد۔ لما چیر گن بڑو۔ پدا بے موٹھائے گئی۔ پن دے دھاک جوئی نے ٹیپنا می ٹگون گھین دے روان آشی۔ سے تئو کھمنا نے پیشی سی گیل نیوڈود۔ لما بندو یار آ بیٹا بوڈوا۔ تیترو ایکدم آمن ما کھوڑ سوآدے جھیل سی ٹن گے گا۔ تھئے جوئی نے تیترو ڈیڑ۔ تھئے تھائے ٹگون سی بہان وائے تھادے تیترو سی گشو سی کیا دھائے دید۔ تیترو اے جھیل ما دئی جھیل گے بیوساد۔ لما پاشا یدے تے ٹگون او گیل کھئی۔

لما او تیترو تھیدا موش کے گئی۔ تیترو نے نہاڑالا سی آواز بوڈ۔ سے شیش دیدے اے تھام گے بوگاد آں تھید آواز کی۔ نہایالا سی کوئو نے ایسی آواز بھیش تے ایس پیش آئی۔ تیترو تھام سی زید آشو خو لما دھیرینے آشو۔ تھائے کوئوئے لما موش تھو۔ کوئو نے لما سمال دے چوو۔ لما دھائے دیدے اے ڈاڈ گن می بیرید۔ لما چیر گھین گھین چیکاً نیگھالٹی۔

بے ڈو سات بھی تھیدا ہم موٹھائے زنگل می گئی۔ بین شیر اے نہیدا دئی ڈھار کے آشی۔ بے تے نہید سی کانگے آوئی۔ تیترو لما نے بندو تا نہیدے دے کھاکا لھنگینا۔ آ دا شیش دیدے پا ڈھار کے بش بہاڈوا۔ لما بندو تھو مھی یار بوڈو کاں چھل کوا۔ نہید می تیترو سی دوست نہانگ دھروڈود۔ تیترو نے تیس کی چاڑ کی۔ لما او تیترو نہانگ سی ڈاک زید بھیڑ۔ نہید سی موئو نے آوئی دا نہانگ تیترو کے بندو آ دا بیٹا بوڈوا۔ آ چھی مے سات کھادوا۔ لما زید پڑیٹی پشاد۔ سے تیترو کے بندو کاں چھل کوا۔ مہا بچ کوا۔ تیترو نہانگ گے بندو تودا ایس نہ کھا بہاڈوا۔ پدا صرف ساہ چھی۔ مھو کے یا دیراوا بیوسادو مھو تئو جسم دھو کیدے آلماری می تھا دیا۔ تھو ایس دئی پیرا کھو۔ ای تھلا تئو جسم گھینڈے ینین۔ نہانگ بندو خا۔ لما او تیترو نہید سی دئی ڈھار کے لھنگئی۔ تیترو لما نے بندو ما تھا ٹول بات پورا کی۔ خو تھو چیر بہاڑ سات تھوا۔

سوال

1. جوئی گیل کیس کے نیوڈو؟
2. نہانگ کم عقل آشو کو ہوشا؟
3. غورا سات کھال بوڈو؟

اتفاق

اے گام می اے زمیڈار آشو۔ سے ڈھیگی بوشو۔ تسی جڈک ایک دئی سیت ہمیشہ شر کوڈود۔ زمیڈار پین مے شرے دے چیر خفا آشو۔ سے ہر وقت مے سوچ کوڈود کہ ایسی جڈکا می ایک دئی سیت اتفاق کھاکا پندا ہونین۔ ایسی کیا ای زمیڈار اے چھل کی۔ ہے اے دی زنگل گے گا۔ ای زنگلا شلا سی اے باٹ والی۔ شیرے ای زمیڈار تُو جڈک سررئی۔ سے تھائے بندو مے باٹ پھرا۔ تھئے جڈگے جمع ہدے چیر زور کی خو سے باٹ نہ پھیری۔ زمیڈار تھائے بندو اے گونا بھی کوشش کوا۔ میشا جڈگے باٹ زید بھی گن زور شیاد خو سے باٹ نہ پھیری۔

بھی زمیڈار تُو تھأ جڈگائے بندو مھیرے باٹ اولا۔ تھئے تے باٹ الاد۔ بھی زمیڈار تھائے بنو ”مھیرے ایک ایک لھاڑ پھرا“۔ تھئے جڈگے ایک ایک لھاڑ چیر آسانی دے پھیراد۔ ای ما بعد زمیڈار تھأ ٹول جڈک تُو کانگے بھیاد۔ تی تھائے بنو باٹ سی مثال اتفاق سی تھو ہے لھاڑ ٹول ایپوت آشی دا تھوئے با چیر زور کیدے ہم نہ پھرا بوئی۔ کرے یا تھوئے اے باٹ اولادے کیل کیل کیدا بھی تھوئے تھأ ایک ایک لھاڑ چیر آسانی دے پھراد۔“ زمیڈار شیش گھیندے موٹھائے بنو ”کو ہے لھاڑا سی شانے تھو ایپوت ہدے باٹ سوا گا تھوئے یام ہم نقصان نہ آوا بھادو۔ آن کو تھو یا لھاڑا سی چھلے کیل کیل بوئی او تھوئے پین شانے کمزور ہونین۔ آن بھی ہر ماش تھوئے نقصان آوانین“۔ جڈک تُو بوپ سی بادا جئی آ ای ما بعد سے ایک دئی سیت شر نہ

سوال

1. زمیڈار سی جڈک ایک دئی سیت شر کی کو ڈود؟
2. باٹ کا شی ہوڈو؟
3. زمیڈار تُو جڈگائے کا سبق دید؟

زمیدار سی قدر

اسکول می نیم میس ٹول لؤا ما توس کؤدؤد. برے پو او سیران تئو تئو نام، بوپ سی نام آن مصروفیات میس کے بئودؤد. میس عدنان ما توس کی ”چھی کا نام تئو“؟ تی جواب دید ”عدنان“ چھی بوپ سی کا نام تئو؟ گل خان. چھی باپ کا کام کؤدؤ؟ مھی باپ گاڑے چلاؤو. بھی میس ٹول لؤا ما توس کؤدؤد. آن سے بھی جواب دیؤدؤد. میس سجاد ما توس کی چھی کا نام تئو؟ چھی بوپ سی کا نام تئو آن چھی باپ کا کام کؤدؤ؟ سے بندو مھی نام سجاد تئو مھی بوپ سی نام شیرین تئو. مھی باپ زمیدار تئو. مے بیادے دے یام لؤ ہڑوساد. کئی یاما سی باپ اُستاد آشو، یاما سی باپ ڈاکٹر آشو، یاما سی باپ سرکاری نوکر آشو. آن زمیداری تہائے اویٹھٹ کام معلوم ہو. میس تہائے قارا گے. بنی خاموش ہوا، بھی تہائے بنی کان تہا. مھون وطن می ٹول خلگا سی تئو تئو عزت چھیا. ہرکام تئو پوت می غورا تئو. خو زمیدار ٹولا ما غورا تئو. مھوئے زمیدار سی چیر قدر پکار چھیا. زمیدار بشا سی سخت گیریمی می بھوم می لڑدؤا. کلہ بھوم می گال پاک کؤدؤا، کلہ گھا لوندؤا، کلہ سرا تھلدؤا، کلہ بدئی کؤدؤا، کلہ گھومو لوندؤا، بھی تے گھومو شویداوا. بھی تے گھومو، تے جوا، تے گتا غرض تے فصل دال بیویاری خلگائے بیگندؤا. بھی تے گھوموما میل می آر سوا بیڈوا. سے آج مھوئے او تھوئے کوزوڑا می آدؤا. گتا ما چینی او گور سوا بیڈی. مھو تے گور او چینی چئی وا تھلدی. زمیدار سی محنت سی وجہ دے مھوئے او تھوئے ہر وقت تازہ تازہ سبزی میلاؤ ہدی. بھی عدنان میس ما توس کی، کندا زمیدار تھمدو کو نیا؟ آن سے تئو کم می خوشال ہؤو کو کھا. میس تیسکے جواب دید. ”زمیدار تئو کم می چیر خوشال ہؤو. کئی تیسی آرام محنت می ہؤو. سے ژات می وختی نماز گوزو ما بعد بھوم می کام کوئے بیڈو. بھی دس بیا زید تیسکے شیرا چئی او پراٹھے آنا بیڈی. زمیدار سی شیرے گو او خاروئی ہم ہدی. تے وجہ دے سے ہر وخت اویل ثنا او گھید ہم کھاؤو. زمیدار چیر تکرؤا ہدی. کئی تھین خوراک شدل ہؤو. زمیدار بازار می چھی بیگندی. تے چھی بھی خلگ آمن گے تھئے ما مل گھیندی. آج مھو ماس کھادی ہے زمیدار سی مہربانی چھی. سے گو ساندی، بھی قصاب تھائے مول گھیندے مھو زید بیگندی. کہ زمیدار تے تئو کام چھو بھی آر او ماس او سبزی او غرض ٹول شئے

سوال

1. زمیدار خلگ کا کام کؤدی؟
2. زمیدار تئو کم می خوشال کئی ہدی؟
3. کہ زمیدار تے تئو کام چھو بھی کیل ہونین؟

سریاڑے

آشمہ سُون شیر سی پُاشترے اے پان چھی. اے دی سے او تِسی سأت فریدہ بھیل آشی. آشمہ تُو سأت کے بنئی تھئے سریاڑے نَرُو یڈوا؟ سے بنئی مھئے نہ یڈوا. می ما تھئے بُودا پُاشترے پندے دُو سیران آئی. ایگرے پھونڈوک ثنا زید تھو شو آں دُوئی سی بات می اُنگ آشی. تھئے لھاڑے ما گھا کیدے روان آشی. فریدہ دستی پن گے بُوگھاد. سے تھائے کیندا مھوئے سریاڑے سی چیڑ نگھالادا. سے اے سیران کندا مھوئے آمنگے بیڑگی بیٹا. مھی گا آین بیٹا بیٹا. آتیسکے مے گھا دستی نیٹا. سے دُوئی سیران کندا زینوا کی چھل نہ ہوئی. تُو اذر بھیا آہائے دستی چھل پشیا. اے سیرانے گھا سی پھونڈوک تھو آں تھید بھیڑ. دُوئی شان گے ویدے تھائے سریاڑے سی چیڑ نگھالئی. بھی اے بیڑگین سیوادمے تھائے چھل پشاد. بھی سے گئی. مھیرے آشمہ او فریدہ نَرُو ساد. اوّل فریدہ نیڑی. تی اوّل کی. بھی دھوئم کی. بھی چُوئی کی. چینجو سی پاڑ می سے لار گا. مھیرے آشمہ سی نمبر بو. تی اوّل سر او دھوئم کی. بھی چُوئی سر او چینجو کیدے خانا ئے آوئی. چُو خانہ کیدے آخری می باچا کیدا تِسی کھو دھیرین گے واد. مھیرے بھی فریدہ سی نمبر بو. فریدہ چینجو ئے آوئی. تھید تی کھوئے دے بیڑگین سی ٹھیل دیدتا بیڑگین ڈھاریدے نگھاد. فریدہ سی وار بھی گا. آشمہ میشا ٹول سر کیدے گھیڑی. آج سے چیر خوشال آشی. تھئے نم سریاڑا سی نَرُو جنوشو.

سوال

1. پندے سے دُو سیران کھیدا روان آشی؟
2. سریاڑا سی خانہ سی نام کا کا بودی؟
3. چینجو کا ہوئی؟

بیژگینا سی نڑو

اے پیرا مہون بیژگینا سی نڑو سی میچ آشو۔ مہون ٹیم می پائں جن آشی۔ پائں جن دوئی ٹیم می آشی۔ مہوئے شان زید چیڑ نگھالئی۔ اے دییش کے مہون ٹیم ایڑی ہو آں دوئی دییش کے مخالف ٹیم ایڑی ہو۔ مہون او دوئی ٹیم سی می تے چیڑ زید سات بیژگین تہا گئی۔ مہوکیش اے گیند آشی۔ مخالف ٹیم تہا بیژگین چیڑ زید زید کولال تھوساد۔ مہو گیند دے تھین دگ دیدے بیژگینا سی لڑی نہوساد۔ تھین اے پوئے دو بیژگین ایکدئی سی زید تھادا ما داگ دیدے تیز نہاد۔ بھی تھین دوئی اے سات دستی دستی چو بیژگین زید ولال کی دا مہی اے سات گیند دے گھیندے دید۔ تسی سے لڑی بھی نہاگا۔ مے نڑو می کسی بیژگین ڈیکو سے ماش دھجڈو۔ مہو ئے تھین چوئی سات ہم تھلو۔ مہامو مہامو تھین چوٹھم سات ہم تھلو، تی پائں بیژگین تھئی شی۔ تھین آخری سی سات چیر تکرآ آشو۔ تی دستی دستی پائں بیژگین تھئی۔ مہو تسی دگ دیوڈود آسے سے خطا بوڈود۔ می ما تی شوم بیژگین تھئی۔ مہون اے سات زیر کیدے داگ دیدتا سے ہم خطا گا۔ مہیرے مہو بھوساد۔ یرا کو ای آخری ستم بیژگین ہم تھيو، بے گھڑنین۔ مہو گیند دے گھین گھین دے دیوڈود۔ آسے سے دگ خطا بوڈود۔ آخری می تی خو ستم بیژگین تھئی دا ما تئو سات ما گیند گھیندے تسی داگ دید۔ سے داگ تسی گھیری۔ مہوئے تھین آخری کھلاڑی ہم تھلو۔ مے گیم می سے خطا ہوئی۔ مہوئے خوشالی آشی کئی کے مہوئے تہا بیژگینا سی زید کولال کو گے نہ چھوئی شی۔ بھی مہون پائے ہی۔ سے مہون دگ دیوساد آں مہو ئے بیژگین زید کولال تھوساد۔ سے ئی گیند دے مہو کوروساد۔ مے گیم می تھئے ہم مہو ٹول سات تھئی۔ آخری می مہو چیرگن ٹھمی شی آسے مہوئے چیر مزا آپ۔

سوال

1. بیژگینا سی نڑو می کھیدیک جن ہودی؟
2. مقابلہ کی گھیری؟
3. سریاٹ او بیژگینا سی نڑو می کا فرق چھی؟

موبائل

مُوٹھا خلگ اے پوت ما دئی گے ایک دئی شدوُ سی کیا مختلف طریقہ استعمال کوڈود۔ خلگ آنگا جال دے ایک دئی سی پتہ گھڑوڈود۔ مہون میل ہم ڈھار او گاما می آنگا سی مدد دے ایک دئی شدوُود۔ کہ یا بجلی، ریڈو آن ٹیلیفون نہ آشی دا خلگ مہون میل روز پھرؤ سی ٹیما لام نگھال دے ایک دئی شد کوڈود۔ تھیلہ ما لام نحو دود۔ تیندے دیریل می خلگ شد ہوڈود۔ دیریل ما لام نحو دود تیدے توال می خلگ شد ہوڈود۔ توال ما کامل گے آن ہاموڑ ہے سلسلہ دال گامے پرے جاری ہوڈود۔

بیوا، خورٹا آن زیناز سی اطلاع سی کیا گام می اے ماش مقرر ہوڈود۔ اے ماش کے کوروال بنوڈود۔ کوروال دال گامائے بیش تے خلگ شدوُود۔ ای ما بعد بجلی آپ۔ جماعت می لوڈسپیکر شاد۔ لوڈسپیکر سی آواز دھو دھوا بھیسوُاد۔ لوڈسپیکرے بعد ٹیلیفون شروع ہوئی۔ آن ٹیلیفونا سیت موبائل ٹیلیفون آئی۔ موبائل مہیرے ہر ایک سی جیب می ہوڈو۔ این دے خلگ چیر شیرتے ایک دئی سی حالا شد ہودی۔ موبائل دے ماش کھید ہوو تُو شیر شیدا بہادو۔ مہیرے خلگا سی تکلیف کم ہوئی۔ خو موبائل چیر پیس خرچہ کوڈو۔ بھی ہم ہے چیر غورا شیئی تھو۔

سوال

1. موٹھا خلگ کھاکا ایک دئی شدوُود؟
2. لوڈسپیکرے دے آواز کے کیل ہوئی؟
3. موبائل کھاکا استعمال کودی؟

موبائل ہر ماش سے جیب میں تھو۔ ہر کلکولیٹر سے شانے لورے شیئی ہودو۔ ای می اے کارڈ ہودو تیسکے سیم بندی۔ سیم می ہر ماش سے تئو نمبر ہودو۔ اے نمبرے دے ہر ماش چیر موبائلا سے ایک جال سیت شریک ہودو۔ کے یا دئی چھی نمبر تئو موبائل می میلاؤ کی او تھئے چھی موبائل گے کڑانگا یئی تیسکے رنگ بندی۔ اے رنگ دے تو شید ہودو کہ کی تھئے فون کی۔ تو تئو موبائل جیب ما نگھال دے بٹن سے دیدو آن پا ڈھارا بات شروع ہودی۔ تو سلام دیدو آن حال احوال سے توس کودو۔ بھی سے ماش تھئے تئو پیغام بندو۔ سے ماش کو امریکا می ہم ہو او تو تیسی بات مہاموڑ بھویودو کھاموڑ یا سے چھی کانگے ہودو۔ تیسی آواز چھی موبائل گے ہوا سے لہرے دے یدو آن ہاموڑ چھی آواز تیسکے بیدو۔ موبائل بغیر لون ما ہودو۔ دال ٹیلیفون لون سے زریعہ دے ہودی۔ تھوئے ید ٹیلیفون سے نرو کیدو؟ کوئی کیدو دا سے تھوئے پشے۔ ماچس سے دو ڈوئی ایک دئی سیت کپڑا سے لونے دے میلاؤ کوا۔ اے ڈوئی اے سات گھینا آن دئی ڈوئی دئی سات گھینا۔ ایک کمرہ می ہوئے آن دئی دیر کے نخوئے۔ بھی ایک تئو ڈھار سے ماچس سے ڈوئی می بات کوئے۔ آن دئی تئو ڈوئی کن گے گشے۔ تھوئے ایک دئی سے بات بھوش نین۔

سوال

1. موبائل کا شیئی سے چھلے ہودو؟
2. سیم کا شیئی نے بندی؟
3. موش خلگ کھا کا ایک دئی شدیودو؟

نہید سی او

بیمان گے اُچات کھنا زید چیر بیم مُویٹی. ہے بیم بھی چیری بیدے بیمالا سی شکل می جمع بوئی. بشا می یام بیمال گیل دے لہسدی. خو یام بیمال ٹول عمو ثابت دھردی. کامے بیمال اے کال او دئی کال گے ثابت دھیری او تیسکے بیم بندی. بیم گے گلیشٹر ہم بندی. ہے بیم بشائے گلو شروع ہودی. بین او وائے ویدے نہید سوا بیدی. مھون کوستان می ہم اُچات کھنا زید بیم تھی. درال سی کھنا می تھی. گورنال سی کھنا می تھی. آن ٹولے ما گھین بیم کوشین سی کھن می تھی. بیم می ہر کال سی بیم سی الگ الگ ژانگ سوا بیدو. یام کشن ہودی، یام چینے ہودی آن یام اوجیل ہودی. ہا بیم سی برکت چھی کہ نہید او دریابا می او ہر وخ ہودو.

بیمان گے بیم نہ گلی خو بشائے گیریمی سی وجہ دے بیم چیر گلی. اُن ہے وجہ چھی کہ نہیدا می بیمان گے او کم ہودو آن بشائے چیر ہودو. نہیدا سی اے او دے بجلی ہم سوا بیٹی. مھون نہید بیش ترے چارسدہ سی کانگے کابل سی نہید سیت شامل پئی. پندے ملاکنڈ می مھون نہید سی اوما بجلی سوادی. وائے سوات می مھون نہید ما چیر نہر ہم بھوما سی کیا نیگھالیی دی.

سوال

1. بیم کا شئی ئے بندی؟
2. بیمال او بیم می کا فرق چھی؟
3. مھون میل بیم کھید کھید تھی؟

مناک بندو ما او نهيدے گان والو. اے دی اے مناک نهيد سی اوجھال می بار
 سی ٹین ڈونگ می سور می بهیل آشو. ای بۇدا آسمان می سخت ہاگا گڑ
 زوساد. مناک ڈونگ می بیرید. دھاک سادا بعد چیر زورا ہاگا مؤوساد. کہنا
 زید گن ہاگا مؤوساد. ہر ڈھار کے کہڑا شروع ہوئی. مناک بۇدا تھید سی او
 خڑے ہو آں چیر چیری ہم ہو. مناک زید بهیت پشاد. ہر ڈیو سی کیا پوت
 بوساد. نا خا پا اوسی گھن اے چیا آپ. تی مناک آمن سیت نو. اومی مناک
 بۇدا شلاسی گھن اے گان روان تھو. مناک ٹوپ دیدے آمن گن گے تھلو.
 مناک ترے گن سی زید بھیڑ. گان او می روان آشو. چیر موٹھائے گادا بۇدا
 موش کے خلگ گھونگول گھیندے نهيد ما شلا گتھو سی کیا ایڑی ہوئی دی.
 اے ماش گھونگول تھیلدے مے گان ژھیگو کامک زید یا مناک بهیل آشو دا.
 تی ماش مے گان نهيد سی کنارائے کی. مناک ٹوپ دیدے بار زید بھیڑ.
 مناک بار زید اوسوڑو ساد. ہر چیگا کو ساد ” مے او نهيدے گان والو. مے
 او نهيدے گان والو“.

سوال

1. مناک اوّل می کہید بھیڑوشو؟
2. او می گان کہیدا آپ؟
3. مناک بندو ما او نهيدے گان والو. ہر صحیح بندو؟

نِماز سی چھیڑو

ارشاد سی یئی نِماز گُوزاد تا ارشدے تی ما توس کی۔ ”نِماز کھیدیک ہودی؟ تِسی یئی تِسی تُو کَان گے بہیاد۔ تی ارشد سی لیو شو نیلم ہم تِسی کَاشکے ائی۔ سے تھائے بنئی آ تھوئے نِماز سی بارا می معلومات دیا۔ بھی تی تُو لُوڑائے بُو” زَات او دی می مسلمان زید پائس نِماز فرض تھی۔ زَاد سی نِماز، پیشی سی نِماز، دُوگو سی نِماز، نِیاشام سی نِماز آن خُوبتین سی نِماز۔ زَاد سی نِماز می چُو رکعت ہودی۔ تھامی دُو فرض آن دُو سُنّت ہودی۔ پیشی سی نِماز سی دَش رکعت ہودی۔ چُو فرض سی آن شو سُنّت سی ہودی۔ دُوگو سی نِماز سی چُو رکعت ہودی۔ آن ہرے ٹول فرض سی ہودی۔ نِیاشاما پائس رکعت ہودی۔ ہَا می چا فرض سی آن دُو سُنّت سی ہودی۔ خُوبتین سی نِماز می نوم رکعت ہودی۔ چُو فرض سی، دُو سُنّت آن چا واجب ہودی تھائے وِترواجب بندی۔“ ارشد غورتے تُو یئی سی بَات بھوئودود۔ تِسی شوئے یئی ما توس کی، ”نِیاشام سی چا آن وِترواجب سی چا رکعت کھاکا گُوزادی؟“ نیلم سی یئی ایسکے جواب دید۔ ”نِیاشام سی چا رکعت می اوّل سی دُو رکعت گُوزادے قاعدہ کودی تی ما بعد اے رکعت تش گُوزادی۔“ مہید ایک دم ارشدے سوال کی ”تش رکعت کھال ہودی؟“ یئی تِیسکے تسلی دے جواب دید۔ ”کامے فرض نِماز می چُو یا چا رکعت ہوئی او تھامی تش رکعت ہودی۔ تش رکعتا می صرف سورت فاتحہ بیندے رکوع کودی۔ سورت فاتحہ ما موٹھائے دئی سبق نہ بندی۔ کامے رکعتا می سورت فاتحہ پیش قرآن ما دئی سبق ہم بندی دا تے رکعت کے ڈک رکعت بندی۔“ سُنّت سی رکعت ٹول ڈک ہودی۔ پیشی سی چُو رکعت فرضامی دُو ڈک آن دُو تش ہودی۔ ہامور دُوگو او خُوبتین سی چُو فرض رکعت ہم ہودی۔ نِیاشام سی چا فرضامی اوّل سی دُو رکعت ڈک ہودی، آن چُوئی رکعت تش ہوئی۔ بھی نیلم نے توس کی، ”خُوبتین می وِترواجب کھاکا گُوزادی؟“ یئی جواب دید۔ ”وِترواجب می اوّل سی دُو رکعت ڈک گُوزادے قاعدہ کودی۔ قاعدہ ما بعد چُوئی رکعت کے بہا ہودی۔ چُوئی رکعت می سورت فاتحہ ما بعد دئی سبق بیندے تکبیر کودی۔ آن تی ما بعد بھی دُعائے قُود بندی۔ دُعائے قُود سی بُو ما بعد رکوع کودی آن بھی سجده کیدے ژھیک قاعدہ کودی۔“ ارشد او نیلم چیر خوشال ہوئی آن تھئے نِماز سی گُوزو شروع کی۔

سوال

1. فرض رکعت او سُنّت رکعتا می کا فرق چھی؟
2. وِترواجب کھاکا گُوزادی؟
3. ڈک رکعت او تش می کا فرق ہوئی؟

فراز سی عُمو پائں کال پدا ایسی بوپ ایس مدرسہ ئے پیو۔ ہے مدرسہ می قرآن مجید سی سبق بُوساد۔ اے دی بین قاری صیب ہائے نماز چھیڑاد۔ قاری صیب فراز تُو کائنگے آنو۔ بھی تئیسکے بندو آدوس کوا۔ آدوس ما بعد قاری صیب تیس نمازا ایڑی کی۔ تی فراز کے نماز سی چھل پشاد۔ تی بُو، ”نِماز می اوّل نیت گھنڈی۔ نیت سی گھنڈومی ڈھوئں بات کنہ ئے نیئ دے اللہ اکبر کودی۔ اللہ اکبر ما بعد قیام شروع ہوڈو۔ قیام می سیدھا ایڑی ہودی۔ آن ڈھوئں بات تین زید یا بُوک زید تھادی۔ قیام می سورت فاتحہ بندی۔ تی ما بعد ڈک رکعتامی قرآن مجید ما دئی سبق بُم بندی۔ قیام ما بعد رکوعائے وا ہودی۔ رکوعائے واہوسادو بُم اللہ اکبر بندی۔ رکوعائے ما بہا بُم اللہ اکبر سیت ہودی۔ اے رکعت می صرف اے رکوع ہوڈو۔ ای ما بعد نیغ بیدے بھی سجدہ ئے وا ہودی۔ سجدہ می تُو تال دھیرینے تھادی۔ اے رکعت می دو سجدہ ہودی۔ مہید فراز قاری صیب ما توس کی، ”رکوع او سجدہ می کا سبق بندی؟“ قاری صیب چیر خوشال ہو کہ فراز چیر غورا توس کی آن تی جواب دید۔ ”رکوع می سبحانہ ربی العظیم آن سجدہ می سبحانہ ربی الاعلیٰ بندی۔ کم از کم چا گونے بندی۔ سجدہ ما بعد بھی قاعدہ ئے بھیدی۔ قاعدہ دو قسم ئے ہودی، ایک کھڑن ہوڈو آن ایک ئی ژھیک ہوڈو۔ نماز سی دو او چو رکعت ہودی۔ چو رکعتامی دو قاعدہ ہودی ایک کھڑن دو رکعت ما بعد آن دئی ژھیک آخر می ہوڈو۔ نیاşam او وترواجب می چا چا رکعت ہودی۔ ہا چا رکعتامی بُم دو دو قاعدہ ہودی۔ قاعدہ سی آخر می سلام نہرادی۔ اول سون ڈھار کے سنا کیدے اسلام علیکم ورحمۃ اللہ بندی۔ ای ما بعد اوین ڈھار کے بُم ہاموڑ کودی۔

سوال

1. قیام کا ہوڈو؟
2. کامے نمازا می چا چا رکعت ہودی؟
3. ڈک او تش رکعتامی کا فرق چھی؟

ٹیگینا سی نرُو

چھٹی سی دی عفان مہون شیر کے آہوشو۔ سے مہی سأت ٹھو۔ آ او سے اے کلاس می سبق بندی۔ آج مہوئے تُو ہوم ورک کی شو۔ مہیرے مہو اوزگا آشی۔ عفان بندو آ او تُو گھیزیا ئے بیا آسے بیڑیگ آشی۔ تیسکے آما مہو شان زید ٹیگینے نیڑی۔ تی بیشترے تُو ٹیگین آئی۔ ما تُو ٹیگین آئی۔ مہوئے شان سی ڈھاگ می پیل والی۔ بھی ما اے ٹیگین تُو کی آں ایگی عفان ما گھین دے بادا می اَرقادے مہوٹائے تھلی۔ مہی ٹگ پیل ما ڈھو لار گا۔ کھاؤ اول دگ سی نمبر مہی آشو۔ ما نذیر کیدے عفان سی ٹگ سی شیادے دید۔ تیسسی ٹگ تیم دے بیشترے پیل وا گھڑو۔ دگ سیت کامے کیل بیشترے پیل وا گاؤ تے پاٹے دوئی سأت گھڑو۔ عفان مہا ما اے کیل گھیڑی۔ بھی تی مہون ٹگ اَرقادے لار تھلی۔ مے پیرا تیسسی ٹگ پیل ما ڈھو آشو۔ تی داگ دید۔ سے مہی ٹیگین سی گھیڑی۔ بھی سے پیل کوَساد۔ سأت سی بلوری سی داگ دیدو۔ بھی پیل کودو۔ تی ما بعد تیسسی کیل گھڑا بیئی۔ تی پیل وا تھیلی دا سے خطا ہی۔ تی نہ گھڑ بھی۔ مہیرے مہی نمبر آشو۔ ما تیسسی ٹیگین سی داگ دیدتا سے نہ گھیڑی۔ مہی داگ خطا ہی۔ میشا بھی سأت سی نمبر ہو۔ تی داگ دید۔ بھی پیل کی دا تیسسی پیل ہی۔ مہیرے ما تیسکے بھی اے کیل دید۔ تی مہا ما دو کیل گھڑی۔ آ چیر خفا ہو۔ مہیکیش چا کیل دھرئی شی۔ مہوئے بھی پاٹے کی۔ تی می ما تیسما اے کیل گھیڑی۔ دھوئم پاٹے می ما بھی اے کیل گھیڑی۔ مہامو مہامو مہو ڈیگوا پورے نرئی۔ کلا سے مہاما گھڑو دود کلا آ تی ما گھڑو دود۔ بھی مہوئے بس کی۔

سوال

1. ٹیگینے کھا کاً نر دی؟
2. پیل کا ہوئی؟
3. ٹیگینے کھیدیک جن نر بھادی؟

شید بُو اوقسما قسم میوا پیدی. تھیآ می آشو بُم پیدی. آشوا سی نڑو سی اے قصہ زمان کوڈود. سے بندو اے پیرا مہون آشو پاگا. مہی بوپ چونڈو دے تیس ٹگوا. مہوئے تیس ٹینا سرڑوا. بھی آخری می مہون گھن بندی مہیرے تھو آمنگے اوپھل بوا. مہو لو چیر خوشال ہوئی. مہوئے ٹولے آمن آمنگے اوپھل پادا. آشو اے پیرا جمع کیدے بھی دھوئم پیرا آمنگے بُوئے اوپھل بندی. زمان بندو ما ستاش آشو پادا. مہی اے گھانڈی پوئے دواش کیل آشوا سی پادا. بھی مہو نڑوئے گئی. مہوئے شانے ڈیگی والی. مہی گھانڈی پو سی نام اعزاز آشو. ما آمنگے تھآ آشوا می گھن اے آشو ما ٹگ سواد. اے کیل اعزاز آن ایگی ما کی. بھی پاٹے اعزاز کی. تی تھآ دُو آشو دُھوا ڈگیئے تھلیئی. تھئے ما ایک ڈیگی واگا. سے تپسی بُو. تے دُوئی سی تی ٹگے دے داگ دید. سے خطا بی. بھی مہی پاٹے بی. ما تے دھریل آشو ڈیگی ئے تھلو سے ڈیگی وا نہ گا. مہیرے ما تپسی داگ دید. سے داگ گھیڑی. تے آشو ما گھڑو. دھوئم پیرا بھی اے آشو ما آن ایگی مہی سات کی. ما تھآ تھلیئی. سے دھوئ دے ڈیگی وا گئی. آ خوشال بُو. تھآ دھوئمُو ما گھڑئی. مہوئے بھی ایک ایک آشو کی. ما تھآ ڈیگی ئے تھلی. مے پیرا ڈیگی وا کی آشو نہ گا. ما نذیر کیدے داگ دید. داگ اے آشو سی گھیڑی. آسے مہی ٹگ گھین دے ڈیگی وا. بھی مہی سات سی پاٹے بی. تی داگ دید تا سے داگ دھوئ کیلا سی گھیڑی. بھی مہی نمبر بُو. آ نڑو ما تے نڑو می تُو سات ما آتھ کیل گھڑیئشی.

سوال

1. آشوئے کھامو نڑ دی؟
2. ٹگ کھال بودو؟
3. زمان اعزاز ما کھیدیک آشو گھڑیئشی؟

بادیوا

سلمان ٹنو شیرے اشدو ایسکے فرمان چاڑ کی۔ سلمان دیریوا نگھادتا شان زید فرمان ایڑی ہوشو۔
 ژیدی چن چن باگا موئودود۔ سلمان بودا فرمان اے بادیوا سی لون بات می گات تو۔ سلمان حان بو
 تی فرمان ما توس کی ”تا لون کئی بات می گات تو؟ ژیدا دا باگا موئودو“ فرمان لون گے اے جھٹکا
 دیدے سلمان گے بندو مہی کانگے یے۔ سلمان تپسی کاشکے گا۔ فرمان بندو بھائے بوا۔ سلمان
 بھائے بودا تی اجات آسمان می اے بادیوا ڈیڑ خو تپسی لماٹ نہ آشو۔ سلمان فرمان ما بھی توس کی
 ”تا باگا می بادیوا کھاکا تھلودو؟ بادیوا کاغذ سی بودو آن کاغذ باگا می بیلا بیڈو؟“ فرمان اول دا بزو
 بھی تی سلمان گے بنو ”چھی خیال دے بادیوا صرف کاغذ سی سوا بیڈو خو ہاموڑ نوٹھو۔ ما
 پلاسٹک ما ٹنو مے بادیوا سوادتو۔ ایسکے ما لماٹ نہ سواد۔ باگا می بیلائی چیر تیز نہ ہوئی اے وجہ
 دے باگا می بادیوا سی کیا لماٹ سی ضرورت نہ ہوئی۔ بغیر لماٹ ما بادیوا گڈی بندی۔“ سلمان
 فرمان گے بندو خا گڈی کامک یا وائے خارا می خلگ تھلدی دا۔ خو سے گڈی دا ژانگیل کاغذ
 سی بودی۔ فرمان جواب دید ”ہاں سے گڈی کاغذ سی بودی۔ وائے خارا می خلگ ہا گڈی خاص
 کر بسان سی شروع می تھلدی۔ بسنت سی گڈیا سی کیا لاہور چیر مشہور ٹھو۔ کرے یا بسنت شروع
 ہو او لاہور می خلگ خوشحالی دے گڈی تھلدی۔ مہو میل کلہ کلہ ہاموڑ کودی“ سلمان بھی فرمان
 ما توس کی، ”مہو میل ہاموڑ کئی نہ کودی؟“ فرمان جواب دید۔ ”مہون میل بیلائی چیر تیز ہوئی۔
 گڈی مے تیز بیلائی می ہوا می چیر کورتو دیدی۔ ایسی کیا مہو گڈی نہ تھلدی خو بادیوا تھلدی۔
 بادیوا بودو تیز بیلائی سی کیا۔ ما آج پلاسٹک سی گڈی میسی کیا سوادپشی کہ پلاسٹک باگا می اودے
 خراب نہ بودو۔ آن باگا می بیلائی چیر نرم ہم ہوئی۔ سلمان چیر خوشحال ہو آن تی فرمان گے بنو ”یار
 پلاسٹک سی اے گڈی مہنے ہم سوا“۔

سوال

1. فرمان پلاسٹک سی گڈی کئی سوادپشی؟
2. گڈی او بادیوا می کا فرق ہوئی؟
3. کامی خار می خلگ زیاد گڈی تھلدی آن کامی موسم می

بادیوا کاغذ ما سوا بیڈو۔ یام خلگ بادیوا پلاسٹک سی پونی ما ہم سوادى۔ مہون میل بادیوا سی اے لمار ہم بودو۔ بغیر لمار ما بادیوا ئے گوڈی بندى۔ اس کے پتنگ ہم بندى۔ بسان سی شروع ہو سیت یا بشا می خلگ بادیوا تھلدى۔ مہون میل خلگ اکثر بادیوا آمنے سوادى۔ خارا می خلگ گوڈی تھلدى۔ ہوا کامے پوت می چیر ہی او تھید لمار والا بادیوا تھلو آسان بودو۔ بسنت سی شروع ہو سیت خارا می خلق گوڈیا سی مقابلہ کودى۔ بادیوا ئے چیر ژھیک لون تھیلدے تیس آسمان می بھا کودى۔ ہوا دے دمہ دمہ سیت بادیوا بھائے بیڈو آں بادیوا تھلو والا دمہ دمہ سیت لون نچا ما چھوڈو۔ لون کامے شئی پیرا پلڑیل بودودا تیس کے نچا بندى۔ بادیوا دمہ دمہ سیت بھاپینا اُخوڈو۔ کسی بادیوا چیر بھائے گا سے گھڑو۔ پلاسٹک سی پونی سی بادیوا ہاگا می ہم اُشوڈو۔ ہے ہاگا می خراب نہ بودو۔ بادیوا سی سوو آسان بودو۔ کاغذ کٹ کیدے تی ما تان سوادى۔ کِمیل کِمیل دو لینے ہودى۔ تہا ایک دئی سیت گھنڈدى۔ اے لینے سیدھا ہوئی آن تے دئی کیلی کیدے تان زید ایپوت گھنڈدى۔ تہا لینا ئے لون تھلدى۔ تے لون سیت نچا ما تے ژھیک لون گھیندے بادیوا بھا کودى۔ مہون میل ہم بادیوا سی چیر رواج تھو۔ لوڑ ایس کے چیر خوشال ہودى۔ خارا می گھن ماش ہم بادیوا تھلدى۔ بسنت سی شروع ہو سیت لاہور می چیر خلق گوڈی تھلو شروع کودى۔ سے تُو لون ہم چیر پوخ کودى۔ لون پیرا تیل دیدے پیخی کودى۔ یام خلگ چیمو سی لون ہم استعمال کودى۔ تین دے اکثر چیر خلگ زخمی ہم ہودى۔ سے لون کو یی سی چنجو پیرا پلڑا گا سے ماش مادو۔ ایسی کیا اکثر گوڈیا سی تھلو زید حکومت پاندى شیائی۔ بسنت می لاہور سی آسمان می چیر گوڈی پشا بیدی۔ یام گھین ہودى، یام لیو ہودى۔ شیو شیو ژانگا سی ہودى۔ خلگ مقابلہ کودى۔ ایک دئی سی گوڈی لونے دے چھینو سی کوشش کودى۔ گوڈیا سی مے چھینو ئے سے خلگ ”بوکاٹا“ بندى۔ مہون میل گوڈی میلاؤ نہ ہودى کئی کے مہون میل بیلائی تیز ہوئی۔ تیز بیلی سی کیا لمار والا بادیوا چیر غورا بودو۔ چیر بیلی می بادیوا کورتومے دیدو۔ لمار ایس ایگئی کیدے کورتومے ما بچ کوڈو۔

سوال

1. بادیوا ئے لمار کئی تھلدى؟
2. لاہور کھید تھو؟ پاکستان سی چو خارا سی نام دا۔
3. بادیوا کا شئی ما سوا بیڈو؟

احمد او تِسی داد

احمد سی داد چوئیش کالا سی تھو. سے لہاڑ گھیندے بلا تیلدو. تِسی نظر بُم کم تھو. احمد تُو داد سی چیر خیال ساتدو. احمد اسکول ما بیش تے بر دی تُو داد سی کآن گے تولے ما اول بیدو. تِسی داد تی زید چیر مین تھو. احمد تُو داد بادا گیش تے دیرے غولے وا نخدو. تیس تھید شین زید بھیادو. اول تِسی شا تے زور کودو. بھی جنگا تے زور کودو. تِسی چشمے پاک کودو. احمد او تِسی داد ایک دئی سیت گن مقشول بودی. احمد تُو داد کے دی سی ٹول قصہ کودو. سے احمد ما تِسی اسکول سی قصہ چیر مزا مزا دے بھویودو. اے دی احمد تے تُو داد کے مے قصہ کی. ”اے دی آ اسکول ما یودو. پن دے اے ڈھاگ روان اسی. تی شا زید اے پھونڈک گھینوشو. ما بُدا سے تے پھونڈک نی گھین بھودو. آ تِسی کاشکے گا. ما تیما تے پھونڈک گھین. سے پھونڈک جھان اگو اشو. خو ما تیس چیر مزا دے گھین. تی ڈھیگ مہا ما توس کی. ”بچی تے تُو کیسی پو تھو؟“. ما تیس کے باوا سی نام دید خو تی باوا نی پانو. بھی ما چھی نام دیدتا تی مہا پانو. ما تے پھونڈک گھیندے تِسی شیر کے آواد. بے ڈھاگ پاپو بنئی بچی تے تا چئی بونین. تی مہے چھی می چئی پیاد. آل ورسرا جوراڑ سی پراٹھا بُم دید. ما تیس کھئی. آن چیر خوشال ہو. آپن دے یودو تا مہے چیر خوشالی بی. ما اے ڈھیگ سی مدد کی. تی ڈھیگ مہے گن دُعا بُم کی. ”احمد سی داد مے قصہ بھیشتے چیر خوشال ہو. تی احمد کے شاباشی دید. مہیرے احمد سی داد احمد کے تُو وخ سی قصہ کی. ”مہو لولو اسی. مہون میل سڑک نہ اشو. خلگ مینگورہ تے پیادہ بیودو. مینگورہ می باچا صیب سی دفتر اسی. تھید خلگا سی کیس بؤدو. اے دی آمھیدا مینگورہ تے روان ہو. پن دے مہون اے ژات بُم آپ. ژادا آمینگورہ تے آوو. مینگورا می تھلا چیر آبادی نہ اسی. تھید بوٹل بُم گن نہ اسی. آتو اے سات سی شیر کے ژات سی کیا گا. مہی سے سات اسکول می استاد اشو. ما کی خط نی کی شو. ما تے سات ما توس کی. اسکول بٹو کھال بودو. تی مہے قصہ کی. ”خط کو دے ماش انسان سوا بیدو. شیے شیے بات او چھیٹا چھیٹدو. مہوئے اسکول می مہون کتابا می بنابیدو کہ غورا انسان سے تھو کامک یا دال انسانا سی خدمت او مدد کودو. انسانا سی خاص کر ڈھگا سی مدد می گن ثواب تھو. ڈھگ ضعیف بودی. بین مدد لازمی کو پکار تھو. کامرے انسان یا ڈھگا پیش بزوا تی ما اللہ تعالیٰ چیر خفا بودو. ڈھیگی بو بر انسان گے تھو. کی تے ڈھگا سیت غورا زوانی می کی او تی سیت غورا تِسی ڈھگاچا می بونین“.

احمد تے مہا بات غورتے بیت. بھی تی بیشترے تُو داد کے چئی شیر ما انو.

سوال

1. احمد او داد کھید بھیڑی شی؟
2. احمد سی داد سی کھیدیک عمو اسی؟
3. باچا صیب کام اشو؟

اے پو آشو تِسی نام سلمان آشو. سے چوئی می سبق بُوڈوود. سے تُو کلاس می چیر قابل آشو. ٹول اُستاد تیزید چیر گن مینا کوڈوود. تِسی یئی او باپ ہُم تیزید چیر مین آشی. سے تُو گھنا سی چیر گن قدر او عزت کوڈوود. ٹول تیسکے چیر گن دعا کوڈوود. اے دی سے تُو سأت ریحان سی کانگے تھین شیر کرے گا. تی بُودا تھین شیرے چیکاً ہودی. سے لہنگو دا ریحان تُو داد او داد قرنوڈوود. تھین بات فس کوڈوود. تھا آرام کرے نہ چھوڈوود. آں تِسی داد نایور ہُم آشی. سے بنئی ریحان پوڑے مہے گولی آنا خو ریحان تُو نرو می آشو. سلمان تیسکے بیدے پاک بان ہو. آں چیر گن خفا ہُم ہو. تی دادی ما پیس گھیندے گولی آئی. تھے دُوئے سلمان کرے چیر گن دعا کی. سلمان ریحان آمن سیت باہر ترے گھیندے گا. آں تیسکے چیر گن قارا گا. بندو ما چھی رویہ پیشترے آ چیر گن خفا ہو. تُو گھنا سی او ڈھگا سی کی مدد او قدر نہ کودوا. ایسی کیا دا تُو ہر کال فیل ہوڈوا. یام تھے زید مینا نہ کودوا. مہوئے پکار تھو مہو گھن او ڈھگا سی مدد او تھین دعا گھینی. اندے سے چیر خوشال ہودی آں مہوئے دعا کودی. ڈھگ کمزور ہودی. مے عمو می تھائے مہون مدد سی چیر گن ضرورت ہوئے. ریحان ٹول بات بھیشتے چیر گن خفا ہو آں بھی واپس شیر کرے یدے تُو داد او داد ما معافی نیماڈ. سے چیر گن خوشال ہوئی. تھے سلمان کرے ہُم چیر گن دعا کی. تی ما بعد ریحان ٹولاسی چیر گن خیال ساتوساڈ.

سوال

1. سلمان ریحان ما کئی خفا ہو؟
2. ریحان تُو داد او داد سیت کا رویہ کوڈوود؟
3. سلمان ریحان کرے کا چھیڑا دید؟

دیرمُوش پاک ساتو

ریجا سی شیرِ گلی سی مومو می چھی. تِسی شیرِ سی لورے غولے ہم تھو. شیرے ٹول چا کمر، ایک کیچن آن ایگی دیرا تھو. ریجا سی یی شیرِ اندرا چیر پاک ساتی. ریجا سی باپ بردی غولے می پوشوائے او تھلدو. ریجا گیٹ ما بہار ہم پوت زھئی. تھین شیرِ سی گلی می اے نالی ہم چھی. ریجا سی باپ اے نالی ہر دی تھو شیرِ سی موشا آزاد کودو. ریجا سی یام گھانڈیا سی لورے تھو درموش کے موش کودی. تھین یی او بوپ تھائے قارا نہ بیدی. ریجا بردی نیخ تے مہا لورائے قارا بیی. سے بئی تھو تھو دیر موش گندا کیدے آمن پیش خلگ بزادی. ہے یام لورے ریجا سی سات آشی. سے ایپوت اسکول بنودود. ریجا تھو ہا سات جناد. بھی سے تھائے بئی مھو ٹول وعدہ کئی کہ مھوئے تھو گلی صفا ساتین. تھئے ٹول سادے ایپوت بیدے غورا اے گروپ سواد. بھی سے ہر زادا ایش تے تھو تھو دیر موش سی تماشا کوساد. کو ید گند بی او سے ایپوت ہدے تے گند پاک کوساد. ہامور سے تھو گلی سی تے نالی ہم پاک ساتوساد. تھین گلی او دیرموش چیر پاک ہوساد. تھین گلی او نالی می گند جمع نہ ہوساد. صفائی سی وجہ دے تھین شیرِ او گلی می پھیت او دال شی نہ ہوساد. اے صفائی سی وجہ دے تھین گلی می بیماری زیاد نہ ہوساد. ریجا او تِسی سات آمنے ہم پاک دھروساد آن تھو گلی ہم پاک ساتوساد. سے تھو صفا گلی او دیرموش می مزا دے ایپوت نروساد.

ریجا او تِسی سادائے بودے تھین گھان سی دال گلیا سی خلگے ہم ہامور گروپ سوادے تھو دیر موش او گلی پاک کوساد.

سوال

1. ریجا سی شیرِ می کا کا آشی؟
2. گروپ کا ہودو؟
3. پھیت کا بیماری خور کودی؟

”گندگی دے بیماری پندا ہودی“

زیاد بیماری گند سی وجہ دے ہودی. بات او دن گندا ہوئیو کا کھوؤ سے گندا بیدے ڈھے ئے بیدو. ڈھے می سے چیر بیماری پندا کودو. دس ہودی، بیضہ یدو آن چہار یی. ہاموڑ گندا اوسی پودے چیرگن بیماری پندا ہودی. ڈھے سی بیماری آن زیڑئی زیاد گندا او سی وجہ دے ہودی. ملیریا او ٹائفائیڈ گندا او او پھیت سی وجہ دے خور ہودی. پھیت گندا پوت می پندا ہودی. کو شیر یا دیر موش کے گندا او ایڑیویل ہو او تی می ہرے پھیت پندا ہودی. ہرے پھیت بھی انسان سی چوک دیدے تیسکے ملیریا سی زہر تھلدی. ملیریا ما ٹائفائیڈ سوا بیدو. ٹائفائیڈ او ملیریا ڈھوئ دے چیر لاش بیماری تھی. ہاموڑ گندا او او کھوؤ سی گندا شیئی دے زیڑئی یدو. زیڑئی چیر خطرناک بیماری چھی. ایندے انسان سی جوگو خراب ہوئی. گندا او او گندا خوراک تے بوگارا می بیڑیل ہم ہودی. بوگارا ہم خراب ہودی. دن گندا دھرائی او ہرے چیگی ہدے پھوردی. تھوئے پکار تھو کہ تھو آمن پاک ساتا. تھو بدن، دن، بات، کن، شا آن اں پاک ساتا. ہاموڑ تھو تھو شیر آن دیرموش ہم پاک ساتا. گندا او ایڑیویل نہ چھوا. نالی بان نہ کوا. غسل خانہ پاک ساتا. غولے گندا نہ کوا. گندا او نہ پوا. گندا خوراک نہ کھا. بازار سی خزا مٹھائی نہ کھا. ہر ژادا تھو دن برش کوا. شا ژھاگا. کن صاف کوا. کوپو پاک لھا. پیمان گے بوٹ او جراب آن گرم کوپو لھا. بشائے پیئی لھا. ہاموڑ تھو گلی سی خیال ساتا.

سوال

1. ملیریا او ٹائفائیڈ کھاکا خور ہودی؟
2. گندا او او گندا خوراک تے کامے بیماری پندا ہودی؟
3. دھاک بیماریا سی نام دا؟

روز

اسلام سی چوئی رکن روز تھو۔ عبادت می روزا سی گھن درجہ تھو۔ اے بارا می اللہ تعالیٰ بندو
” روز صرف مہی کیا تھو آں ایسی ثواب آ آمنے دیدو“

ہر بالغ مسلمان جوئی او ماش زید کال می اے ماہ روز فرض تھی۔ روزا سی ماہ ئے رمضان
بندی۔ روزا سی بانگ ما نیشام سی بانگا پرے ہوڈو۔ اے دوران می کی کھو پو نہ کودی۔
ژاد سی بانگا دھاک موش خلگ ایشتے گیل کھادی تیسکے مدوال بندی۔ روزا سی ماہ چیر
ثواب او برکتاسی سی ہوڈو۔ روز عبادت سی ماہ ہوڈو۔ ای می خلگ آمن لاش کمے ما ساندی۔
لو نہ سوادی۔ چے نہ کودی۔ غیبت نہ کودی۔ ایک دئی سی خیال ساندی۔ ای می یام خلگ
چیر غصہ ہودی خو غصہ دے روز خراب ہوڈو۔ روزماہ می خلگ باقاعدہ نماز گوزادی۔ خوبتین
سی نمازا بعد تراح گوزادی۔ خلگ قرآن مجید سی ختم کودی۔ قرآن مجید سی ختم تھیگ
تراح می ہم کودی۔ کھیڑن تراح ہم گوزادی۔ تراح سی پیش رکأت ہودی۔ خلگ قرآن مجید سی
تلاوت ہم کودی۔ شیرا می اکثر لوڑ ثوابی روز ہم تھادی۔ ثوابی روز سی ہم گن ثواب تھو۔
تھیگ تراح می قرآن مجید سی ختم کودی۔ یام جماعدا می قرآن مجید سی ختم دش تراح می
کودی۔ یاما می پیئش تراح می آن یامی پورا روزماہ می کودی۔ چیر خلگ جماعدا می تراح
گوزادی۔ جوئی شیرے آمن گے تراح گوزادی۔ جوئی ہم روزا می قرآن مجید سی تلاوت کودی۔
روز صرف بالغا زید فرض تھی۔ کے یا عمو چیش چتس کال ہی او انسان زید روز فرض ہودی۔
روزما چیر مزیدار ماہ ہوڈو۔ ہر شیرے غورا غورا ٹگون ہودی۔ بازار می کھو سی چیر شی صرف
روزماہ می بیگینا بندی۔ روزا می خلگ کھجور، پکوڑے، فروٹ، شربت آن آچار چیر خوشادی۔
خلگ پدوال او مدوال می غورا غورا کھانا پیادی۔ لوڑ ہم روز تھوگے چیر خوشال ہودی۔

سوال

1. روز اسلام سی کامے نمبر رکن تھو؟
2. تراح کا ہودی؟
3. تھیگ او کھیڑن تراح می کا فرق ہوئی؟

اے کال می دُوآش ماہ ہودی. اسلامی کال محرمؑ سی ماہ ما شروع ہوڈو. محرمؑ پیش صفر ہوڈو، صفر پیش اول شو، بھی دوئم شو، تیس پیش چوئی شو آن چوئی شو پیش چوٹھم شو ہوئی. اول شوئے عربی می ربیع الاول، دوئم شوئے ربیع الثانی، چوئی شوئے جمادالاول، آن چوٹھم شوئے جمادالثانی بندی. چوٹھم شو پیش بزرگ ماہ ہوڈو تیس پیش شوقدر آن شوقدر پیش ٲوزماہ ہوڈو. ٲوزماہ ئے عربی می رمضان المبارک بندی. اسلام می ٲوزماہ سی چیر قدر چھی. ٲوزماہ می مسلمان ٲوز تھادی. ٲورا ما ٲوز تھادے بھی عید کودی. کے یا شوقدر سی ماہ ختم ہو او خلگ ٲوزماہ سی ئن آسمان می خاردی. ٲوزماہ سی ئن پشوا بعد مسلمان ٲوز تھادی. شبیر پائس کالا سی تھو. سے اے دی شیرے اشودا تیسسی باپ ریڈو زید خبر بھوئوڈود. تسی ریڈو می اعلان بو کہ ٲادا ٲوزماہ شروع ہوڈو. شبیر تئوئی ما توس کی ا ٲوزماہ کا ہوڈو؟ تیسسی یئی بتی ہے اے ماہ ٲورا کال می ٲوزا سی ہوڈو. ہے ماہ چیر ثواب سی ماہ ہوڈو. لولو ہے ماہ شروع ہوڈو. مھوئے ٲوز تها نینا. آج ٲات کے مھوئے پدوال کونینا. شبیر بندو پدوال کا بوئیا. تیسسی یئی تیس جناد. سے بتی پدوال ٲاد سی بانگ ما موش گیل کھوگے بندی. شبیر بندو مھا بم پدوال گے اوشا. آ بم ٲادا ٲوز تھادوا. بھی شبیر سی یئی تیس پدوالو اشاد. تی گیل کھئی آن چئی ٲو. ٲادا تی ٲوز تھو. ٲاد ما نیاشاما پرے تی کی نہ کھو. پیشیا سے چیر پیشا ہوشو خو تیسسی یئی تیس کھو گے نہ چھو. شبیر نا دا کی کھو آن نا ئی کی ٲو. سے چیر پیشا بم ہوشو. خو تی سو کی. سے نیاشام سی بانگ سی انتظار کوساد. نیاشام گے اشوڑ ٹیم دھرو شودا تیسسی یئی دسترخوان خور کیدے تی زید فروٹ او کھجور او شربت تھئی آن تی زید گیل او ٹگون بم تھئی. ای می نیاشام سی بانگ دید. شبیر او تیسسی بوپ او یئی کھجور تے ٲوز پھراد. بھی تھے شربت ٲو. ای ما بعد ہے ٲولے نیاشام سی نماز گوزاد. نماز ما بعد ہے ایپوت گیل کھئی. گیلے ما بعد فروٹ کھو آن فروٹ ما بعد بھی چئی ٲو. شبیر کے چیر مز اٲ. تی یدے اسکول می تئو ٲوز سی قصہ سادائے کی. تیسسی سات بندی سے بم ٲوز تھادیا.

سوال

1. کال می کھیدیک ماہ ہودی؟
2. ٲوزماہ می خلگ کیل کودی؟
3. شبیر نیاشام سی بانگ کئی کوٹھوڈود؟

ہات سی گھڑی

مہی چیر اہمیت چھی۔ دُئی می مہی سوؤ سی چیر پوت تھی۔ مہا چیر وطن می سوادى۔ سوئزرلینڈ می سوادى۔ بانگ کانگ می سوادى۔ آسٹریا می سوادى۔ بھی مہا دال وٹنائے دیدی۔ آغورا غورا بازارا می ہوئی۔ شیو شیو دُکانا می تھیل ہوئی۔ شیو شیو شوکیسا می ہوئی۔ مہا اکثر ریڑھیا زید بُم تھا دی۔ دُئی می مہا ما بغیر گزارا نہ ہوئی۔ آخلگائے کال پشائی، ماہ پشائی، دی پشائی۔ آخلگائے ژاد، پیشی، ڈیگو، نیاشام، خُوبتین آن ژات پشائی۔ آخلگائے گھٹہ پشائی۔ گھٹا می مِٹ پشائی۔ مِٹا می سیکنڈ پشائی۔ آسیکنڈ ما بُم کم رپ پشائی۔ مہے زید خلگ اے شانہ مین بودی۔ مہا لُوڑ خوشادی، گھن خوشادی۔ مہا ڈھگ بُم چیر پسند کودی۔ جوئی بُم مہا چیر خوشادی۔

یام مہا مینا دے ماڑ می لہادی۔ یام مینا دے تُو جیب می تھا دی۔ چیر خلگ مہا مینا دے ہات سی گولود زید گھندی۔ خلگ مہا دے پھوگئی بُم کودی۔ آہر انسان سی ضرورت چھی۔ آنی پی او انسانے دی ما شید نہ ہونین نائے ژات ما۔ آنی پی او انسانے نأ گیلاسی وخ ما جن نین نائے بُوو سی سادا۔ مہی وجہ دے ٹول خلگ دفترائے ایپوت بیدی۔ مہی وجہ دے لُوڑ اسکول گے اے وخایدی۔ مہائے دے خلگ تُو کم شروع کودی۔ مہا دے خلگ چھٹی کودی۔ مہا خلگ چیر طریقائے دے سوادى۔ یام مہا چیر شیے سوادى۔ یام مہا زر سی سوادى۔ یام مہی آندرے پیرا بُم تھادی۔ آ بھوکھے ہی کو آزان خُو چھی چیر اہم۔ مہے گھڑی بندی۔ ہات سی گھڑی۔

سوال

1. گھڑی مہوئے کا پشائی؟
2. کامے وطنامی گھڑی سوا بیدی؟
3. ہفتہ می کھیدیک دی بودی؟

مُوٹھا گھڑی لا سوا نہ گیشی دا خلگ سی او یُن او تائے دے ٹم معلوم کوڈود۔ بامورُ خلگائے ماہ سی تاریخ بُم معلوم نہ بوڈود۔ سے بھی تُو حساب تے کال سی مختلف موسم معلوم کوڈود۔ با موسم سے فصل سی بو سی کیا معلوم کوڈود۔ موسم سی تعلق سی او یُن او تا سیت بوڈو۔ مُوٹھا خلگ ماہ سی تاریخ صرف بیوا او غم سی کیا معلوم کوڈود۔ تہا وخا می کیلنڈر او گھڑی نہ آشی۔ سی سی نُخو سیت ژاد ہو دُو آں سی سی یُو سیت نیشام بوڈو۔ آسمان می باگا سی دی گن تکلیف بوڈود۔ باگا می سی سی سی نُخو او یُو سی کی پتا نہ گھڑی۔ کرے یا بات سی گھڑی او گھڑیال سوا گئی دا خلگائے چیر آسانی پیدا ہی۔ بات سی گھڑی دُو قسمے ہدی۔ اے قسم سی بات سی گھڑی چابی دے چلی۔ دئی قسم سی گھڑی بیٹری دے چلی۔ چابی سی گھڑی سی بر دُوآش گھنٹہ ئے بعد چابی دیدی۔ بیٹری سی گھڑی بھی دُو قسمے ہدی۔ اے گھڑی می پٹ ہدی آں دئی قسم سی گھڑی می نمبر ہدی۔ پیڑا سی گھڑی می چا پٹ ہدی۔ دُو ژھیک پٹ سیکنڈ او مینٹا سی ہدی آں اے کھیڑین پٹ گھنٹہ سی ہوئی۔ پیڑا سی گھڑی گول دائیرہ سی شکل می ہوئی۔ گھنٹا سی پٹ گول اے چکر پورا کی او دُوآش گھنٹہ پورا ہدی۔ سیکنڈ سی پٹ اے چکر پورا کی او اے مینٹ پورا ہوڈو آں مینٹا سی پٹ اے گول چکر پورا کی او اے گھنٹہ پورا ہوڈو۔ نمبرا سی گھڑی می 12 ، 24 آں 60 پورے نمبر ہدی۔ دی او ژات می 24 گھنٹہ ہدی۔ گھنٹی می 60 مینٹ ہدی آں اے مینٹ می 60 سیکنڈ ہدی۔ بات سی گھڑی چمو سی بُم ہوئی آں پلاسٹک سی بُم ہوئی۔ مہیرے چیر شپے شپے آں بُوکھے گھڑی ہدی۔ مختلف خلگ مختلف گھڑی خوشادی۔ یام پیڑا سی گھڑی خوشادی آں یام نمبرا سی۔

سوال

1. موش خلگ ٹیم کھاکا معلوم کوڈود؟
2. بیٹری سی گھڑی کھیدیک قسمے ہدی؟
3. مینٹ می کھیدیک سیکنڈ ہدی؟

کرشمہ دُوآش کالآ سی سیرآن اُشی۔ تی ید ژوز نہ تھئی شی۔ ایش تِیسی یئی تِیسکے بئی تا ژوز تھانین۔ آن تراح ہم گوزانین۔ سے تُوئی گے بئی مہئے دا تراحآ سی چھل نہ یئا۔ سے بئی تُو خُبتین گے آدوس کوا ما تھئے چھل پشانینا۔ کرشمہ سی سات عائشہ ہم اُشی۔ سے تُوئی گے بئی آ او عائشہ ایپوت گوزادیا۔ تھئے دُوئے آدوس کی آن خُبتین سی فرض او سُنّت گوزاد۔ بھی تِیسی یئی آپ۔ تی ہے دھوئس آئے تراحآ سی چھل پشاد۔ بئی تراحآ سی بیش رکأت بودیا۔ تھوئے دُو دُو رکأت گوزانین۔ ہر چو رکأت دے ما بعد چوئی کلمہ چو پیرائے بن نینا۔ آن آمنے تھین کاش بھیڑ۔ کرشمہ او عائشہ خوشالیدے تراح گوزوُدود۔ تھین باپ تراح ئے ما آپ۔ تی بودا کرشمہ سون تراح گوزادی۔ سے چیر خوشال ہو۔ ژادا کرشمہ سونے ژوز ہم تھو۔ تی تُو ٹول سادائے تراحآ سی چھل پشاد۔

سوال

1. کرشمہ کھیدیک کالآ سی اُشی؟
2. عائشہ کرشمہ سی کا ہووُدود؟
3. تراح می کھیدیک رکأت بودی؟

ٲوز ماہ شروع ہو او مہون میل خلگ تراح گوزو سی تیاری کودی۔ مہون میل چیر جدگے قرآن شریف حفظ کی دو۔ قرآن سی بے حافظ بحرین سی جمادا می ژھیگ تراح گوزا دی۔ بحرین گے نہیو گاما می ہم ژھیگ تراح گوزا دی۔ ژھیگ تراح چا دیا سی ہم بو دی۔ دش دیا می ہم قرآن تراح می ختم ہو دو۔ ہاموڑ پننش دیا سی ہم ژھیگ تراح ہو دی۔ یام جمادا می قرآن اے ماہ می ختم کودی۔ بحرین سی جمادا می ژھیگ تراح سی کیا نہیو گاما ما ہم خلگ شرکت کودی۔ دیریل او لگھن ما ہم ژوزا سی ماہ می ژھیگ تراح سی کیا خلگ یدی۔ جواد سی باپ دیریل ما بھونیم جمات کے ژھیگ تراحا سی کیا یدو۔ سے ہر خوبیتنو ژوز پھرؤ ما بعد بیٹری سی لوشے دے یدو۔ جواد تنو بوپ کے بندو آ ہم ژھیگ تراح سی گوزو پشو نمدو۔ ژوز پھرؤ ما بعد جواد تنو بوپ سیت بھونیم جمات کے آپ۔ سے جمات کے آوئی دا نماز کے دش منٹ آسی۔ جواد ہم آدوس کی۔ جمات می تسی بوپ بنو کے تو ژھیگ تراح نہ گوزابھا دو۔ تو پاش کے بھئی دے تماشا کوا۔ تھے زید تراح ہو دی ہم نا۔ جواد بندو نا آج ژھیگ تراح خامخا گوزادو۔ خلگ تراح ئے ایڑی ہوئی۔ جواد آخری صف می دال لوڑا سیت ایڑی ہو۔ اول می خوبتین سی نماز گوزاد۔ نماز ما بعد بے ٹول خلگ تراح ئے ایڑی ہوئی۔ جواد اول می چیر خوشحال آشو۔ ترے خوبیتنو ملان پائس سوار بنی۔ اول رکات می پورا اے سوار بنو۔ جواد ایڑی ہو دے گن ٹھمو۔ اول رکات ما بعد جواد دھاک دمہ کی۔

سوال

1. ژھیگ تراح کا ہو دی؟
2. قرآن سی حافظ کس کے بندی؟
3. بحرین می کھیدیک جمات تھی؟

بان سی چکر

اے دی جھیم می شاہد او آمنہ تُو بوپ سی کآن گے آئی. سے اکثر تھأ ئے جُھمُو قِصَّہ کوڈود. شاہد بندُو باوا آج مہو ئے شے اے قِصَّہ کوا. آمنہ بنئی مہو ئے ایش سی قِصَّہ کوا. باوا بندُو آتھوئے آج اے قِصَّہ کئیا تی می ایش سی بات بُم تھیا.

چُوآش اے کال آ او مہی اے سأت گورنال سی بانے دے بیشتے کھنیدیا ئے بیوڈودا. مہو گئی. پن دے مہو چیر بیٹنا ہوئی. مہی سأت بندُو بال اے بان تھوا. تھید مہی مآشے ہوئیا. مہو تھید کے بیشتے گیل کھئیا. بیٹے دی مہون جنگا ما ساہ نگہأد چھیا. مہو خو اے جہاخ کے آوئدا ناخابی اے ایش گھوریمین مہو پیش واد. مہی سأت ٹوپ دیدے دھائ دید. مہے پتا اشی ایش واپنا اُرژودو. تِسی مُشیم جنگ کھیرین بودی. ما تُو سأت کے آما دستی مے دھر وا آمن تھل. مہو ئے واپنا آمن تھلو. تھید مہو دستی اے لو سی پآشتے گوئی. ایشے مہو پیش ٹوپ دیدے واد آسے سے کورتومے دین واپنا جھیلے وا گا. سے ڈھرقا نگھالوساد. مہو بچ ہوئی آن تُو پن دے بان وا گئی. مہی ترے سأت سی ڈھاگے شو چیر سادا اشی. تی مہے کیش ریڈو پیشترے بنئی ا کا شئی تھوا. آما میندے دُنئی سی خیر خبر معلوم کودیا. سے سادا جوئی بنئی تھلا ایندے معلوم کوادو. مہی لوآ سی باپ کے یڈو. سے کم گے گدوا. ما ریڈو اسٹارٹ کی. تی ما آواز آپ. ما ترے ڈھگ زید چھل کواد. آما ریڈو می بندی چھی لُوڑا سی باپ لولو نا او دُوئی دی یڈوا. سے چیر خوشال بی. تی خوشالی دے مہو ئے مٹر او شیان دید. دھاگ گیل مہو ئے آمن سیت گھیندے کھنیدیا سی پن دے کھنے وا گئی.

سوال

1. آمنہ سی باپ او تِسی سأت کھأدے بیوڈود؟
2. ایشے کئیل کی؟
3. شاہد سی بوپ ترے چھی زید کا چھل کواد؟

نیم خیخے

زیتون ماشو کوٹے می ہوئی۔ سے موٹھا میلا گئی دی۔ مہیرے سے مو تیل سی ہوئی دی۔ سے اے پیرا بیش کالے ما بعد ہوگاد۔ میل تھین رشتہ دار ٹول خوشال ہوئی۔ تھئے میل اے ماہ تھلو۔ سے زیاد تُو بھئیا سیت ہئودود۔ اے دی تِسی میل سی شئے تیس کے گیل کی۔ تے ماشو سی دُو سیران ہُم تی سیت آشی۔ آن ایک تِسی پو ہُم آشو۔ سے کوٹے ما ید وطن گے نہ ہوگادوشو۔ زیتون ماشو تُو لوآ سمان تُو شی سی شیر کے آپ۔ تِسی خورئے تِسی چیر قدر کی۔ گھین خوری سی نام عطیہ آشو۔ عطیہ تِسی چیر خوش آپ۔ اے دی زیتون ماشو تُو شی سیت جرگہ کی۔ بنئی آ چھی عطیہ تُو پو ئے نمائیا۔ تِسی سے شو ہُم خوشال ہی۔ سے کندا آ خدئی ما دئی کا نمائیا۔ مھی خورئی مھی جماش ہودوا۔ آ تُو کھمن ما توس کیئیا۔ بھی ژادا تھیئے جواب دئیا۔ ژات تھئے ٹول تُو جمع کی آن صلاح کی۔ بھی زیتون ماشو سی پو ابرار کے عطیہ سی رشتہ می بات بھا کی۔ ژادا زیتون ماشو کوٹے ئے فون کی۔ تیل تُو کھمان او ابرار شیداد۔ سے ہُم چیر خوشال ہوئی۔ زیتون ماشو سونے میل ابرار سی نکاح گھندو۔ غورا خورٹا کی۔ بھی تھئے عطیہ ئے کالئی سواد۔ سوٹ کیس کی۔ آن بھی تِسی بیوا کوٹے ئے کی۔

سوال

1. خیخے کا ہوئی؟
2. عطیہ بیوا ما موش زیتون سی کا ہئودود آن بیوا ما بعد تِسی کا ہی؟
3. پائں رشتہ دارا سی نام دا۔